

ПРОКУРАТУРА НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
НАЦИОНАЛНА СЛЕДСТВЕНА СЛУЖБА

ДОКЛАД

на

НАЦИОНАЛНАТА СЛЕДСТВЕНА СЛУЖБА

за 2022 г.

РАЗДЕЛ I

АНАЛИЗ НА ДЕЙНОСТТА В СЛЕДСТВЕНИТЕ ОТДЕЛИ И НСЛС ПРЕЗ 2022 Г.

Следствена дейност в Националната следствена служба, следствените отдели в окръжните прокуратури, в Софийска градска прокуратура и Специализираната прокуратура¹ през 2022 г.

През 2022 г. в Националната следствена служба, следствените отдели в окръжните прокуратури, в Софийска градска прокуратура и Специализираната прокуратура са работили общо 428 следователи, които са разследвали общо 9 213 досъдебни производства (ДП), или средно по 21.53 ДП на следовател. За сравнение, през 2021 г. в страната са работили 391 следователи (по-малко с 37 следователи или с 8.64 % по-малко) и са разследвали общо 9 008 досъдебни производства, или средно по 23.04 ДП на следовател.

От разследваните през отчетния период 9 213 ДП, 4 936 ДП са останали неприключени от предходен период, 1 889 ДП са новообразувани, 1 495 са превъзложени (получени от други служби и отдели), 64 ДП са образувани чрез разделяне, 829 са продължени (възобновени и върнати с указания).

Приключени в края на 2022 г. са 4 395 ДП, като от тях:

- с мнение за съд са изпратени 770 ДП;
- с мнение за прекратяване са 1 824 ДП;
- с мнение за спиране са 1 114 ДП;
- изпратени по компетентност и обединени са 687 ДП.

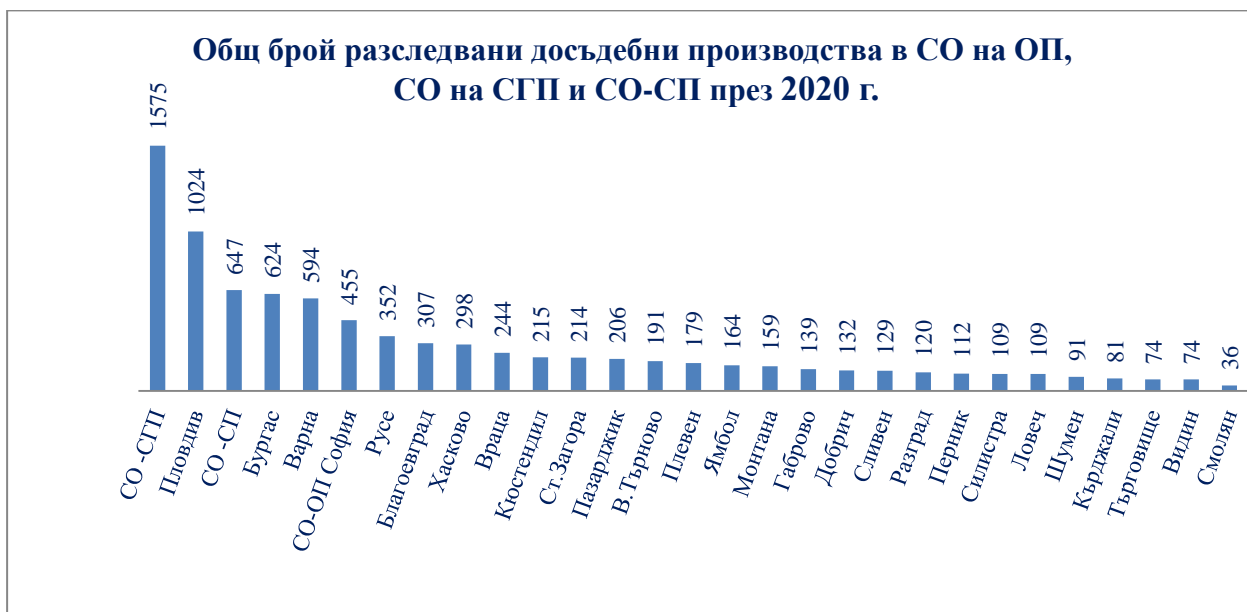
В следствените отдели на окръжните прокуратури, СО в СГП и СО в СП (без НСЛС) през 2022 г. са разследвани 8792 ДП, които са разпределени както следва:

Най-много ДП са разследвани в следствения отдел в СГП, а най-малък е броят на делата на производство в следствения отдел в ОП Смолян.

За предходните отчетни периоди, разпределението е било следното:

¹ Данните за Следствения отдел в Специализираната прокуратура обхващат периода от 01.01.2022 г. до 27.07.2022 г., поради закриване на структурата.

За поредна година се запазва тенденцията най-много досъдебни производства да се разследват в СО в СГП, а най-малко в СО в ОП Смолян.

Неприключени досъдебни производства в началото на отчетния период (към 01.01.2022 г.).

Неприключените досъдебни производства към 01.01.2022 г. в НСлС, следствените отдели в окръжните прокуратури, СО в СГП и СО в СП са 4 936 ДП, или 53.6% от общо разследваните през 2022 г. От тях в следствените отдели в окръжните прокуратури, СО в СГП и СО в СП (без НСлС), неприключените досъдебни производства са 4 695 ДП, което спрямо общо разследваните 8 792 ДП, съставляват 53.4%.

Възложени за разследване досъдебни производства през 2022 г. в следствените отдели в ОП, СО в СГП, СО в СП и в НСлС.

Възложените за разследване досъдебни производства през 2022 г. в следствените отдели в ОП, СО в СГП, СО в СП и в НСлС са 4 277 ДП или 46.4% от разследваните досъдебни производства. От тях: 3 448 ДП са новопостъпили (новообразувани, образувани при разделяне и превъзложени от други структури) и 829 ДП са продължени

(вкл. възобновени, върнати с указания и др.). За сравнение, през 2021 г. възложените за разследване в следствените отдели и в НСлС досъдебни производства са били 4 046, което е 44.9% от разследваните, а през 2020 г. – 4 284 или 47.5% от разследваните.

Възложените за разследване в следствените отдели в окръжните прокуратури, СО в СГП и СО в СП (без НСлС) през 2022 г. са 4 097 или 46.6% от общо разследваните от тях. През 2021 г. възложените за разследване ДП в следствените отдели (без НСлС) са 3 936, което е 45.5% от разследваните от тях, а през 2020 г. – 4 141 или 47.9%.

Възложените досъдебни производства, *групираны по процесуалните основания от НПК*, за 2022 г. са представени в следващата таблица:

Възложени за разследване по:	Брой ДП
чл.194, ал. 1, т. 1 НПК	457
чл.194, ал. 1, т. 1а НПК	88
чл.194, ал. 1, т. 2 НПК	284
чл.194, ал. 1, т. 3 НПК	918
чл.194, ал. 1, т. 4 НПК	1 680
чл.194, ал. 2, пр. 1 НПК	13
чл.194, ал. 2, пр. 2 НПК	133
Общо възложени	3 573

Най-много досъдебни производства, възложени за разследване от административния ръководител на съответната окръжна прокуратура, са на основание чл. 194, ал. 1, т. 4 НПК – дела с фактическа и правна сложност.

Съпоставката на данните за тригодишен период е представена както следва:

Възложени за разследване по:	2020 г.	2021 г.	2022 г.
чл. 194, ал. 1, т. 1 НПК	406	494	457
чл. 194, ал. 1, т. 1а НПК	92	82	88
чл. 194, ал. 1, т. 2 НПК	180	266	284
чл. 194, ал. 1, т. 3 НПК	921	774	918
чл. 194, ал. 1, т. 4 НПК	1 969	1 904	1 680
чл. 194, ал. 2, пр. 1 НПК	20	12	13
чл. 194, ал. 2, пр. 2 НПК	119	97	133
Общо възложени	3 707	3 629	3 573

Най-голям брой възложени и възобновени досъдебни производства са разследвани в следните следствени отдели:

Следствен отдел в СГП	Общ брой 526 ДП
чл.194, ал. 1, т. 1 НПК	98
чл.194, ал. 1, т. 1а НПК	2
чл.194, ал. 1, т. 2 НПК	53
чл.194, ал. 1, т. 3 НПК	221
чл.194, ал. 1, т. 4 НПК	152

СО в ОП Пловдив	Общ брой 450 ДП
чл.194, ал. 1, т. 1 НПК	43
чл.194, ал. 1, т. 1а НПК	10
чл.194, ал. 1, т. 2 НПК	26
чл.194, ал. 1, т. 3 НПК	68
чл.194, ал. 1, т. 4 НПК	303

СО в ОП Варна	Общ брой 257 ДП
чл.194, ал. 1, т. 1 НПК	46
чл.194, ал. 1, т. 1а НПК	1
чл.194, ал. 1, т. 2 НПК	5
чл.194, ал. 1, т. 3 НПК	58
чл.194, ал. 1, т. 4 НПК	147

СО в ОП Бургас	Общ брой 164 ДП
чл.194, ал. 1, т. 1 НПК	20
чл.194, ал. 1, т. 1а НПК	5
чл.194, ал. 1, т. 2 НПК	36
чл.194, ал. 1, т. 3 НПК	37
чл.194, ал. 1, т. 4 НПК	66

СО в ОП София	Общ брой 150 ДП
чл.194, ал. 1, т. 1 НПК	21
чл.194, ал. 1, т. 1а НПК	6
чл.194, ал. 1, т. 2 НПК	13
чл.194, ал. 1, т. 3 НПК	7
чл.194, ал. 1, т. 4 НПК	103

По квалификация от НК и съобразно основанието по чл. 194 от НПК, разследваните от следователите в НСлС и следствените отдели в окръжните прокуратури престъпления по образуваните досъдебни производство през 2022 г. са 3 573 ДП, при 3 997 ДП през 2021 г.

Най-голям брой престъпления са разследани по Глава втора от НК „Престъпления против собствеността” (чл. 194 – 218в НК) – 2 056. През 2021 г най-голям е бил обемът на разследванията, отново за престъпления против собствеността – 2 101 престъпления, а през 2020 г. – за престъпленията против личността (чл. 115 – 161 НК) – 2 024 престъпления.

Групирани по квалификация от НК (по глави), разследваните престъпления² са както следва:

² Броят на досъдебните производства не съвпада с броя на разследваните престъпления, тъй като при по-голяма част от досъдебните производства се разследва повече от едно престъпление.

Квалификация по НК	Общо разследвани престъпления
Глава първа „Престъпления против републиката“ (чл. 95 – 114 НК)	46
Глава втора „Престъпления против личността“ (чл. 115 – 161 НК)	2056
Глава трета „Престъпления против правата на гражданите“ (чл. 162 – 175 НК)	164
Глава четвърта „Престъпления против брака, семейството и младежта“ (чл. 176 – 193а НК)	114
Глава пета „Престъпления против собствеността“ (чл. 194 – 218в НК)	2 129
Глава шеста „Престъпления против стопанството“ (чл. 219 – 252 НК)	1 182
Глава седма „Престъпления против финансовата, данъчната и осигурителната системи“ (чл. 253 – 260в НК)	1 789
Глава осма „Престъпления против дейността на държавни и други органи“ (чл. 269 – 307а НК)	993
Глава девета „Документни престъпления“ (чл. 308 – 319 НК)	709
Глава девета"а" „Компютърни престъпления“ (чл. 319а – 319е НК)	86
Глава десета „Престъпления против реда и общественото спокойствие“ (чл. 320 – 329 НК)	704
Глава единадесета „Общопасни престъпления“ (чл. 330 – 356й НК)	704
Глава дванадесета „Престъпления против отбранителната способност, против информацията, представляваща държавна тайна, и против чуждестранната класифицирана информация“ (чл. 357 – 370 НК)	22
Глава тринадесета „Военни престъпления“ (чл. 371 – 406 НК)	2
Общо:	10 700

Новопостъпили досъдебни производства

Новопостъпилите през 2022 г. досъдебни производства в НСлС и следствените отдели в окръжните прокуратури, СО в СГП и СО в СП са 3 448 ДП, като от тях: 1 889 ДП са новообразувани, 64 ДП са образувани чрез разделяне и 1 495 ДП са превъзложени (получени от други служби и отдели). В следствените отдели в окръжните прокуратури, СО в СГП и СО в СП (без НСлС) през отчетната година са постъпили 3 301 ДП.

Сравнено с данните за 2021 г., когато новопостъпилите досъдебни производства в НСлС и следствените отдели в окръжните прокуратури, СО в СГП и СО в СП са били 3 139 ДП, през настоящия отчетен период те са с 309 ДП повече.

Продължени досъдебни производства³

Продължените (възобновените и върнати с указания) през 2022 г. са 839 ДП, при 907 ДП за 2021 г. и 843 ДП за 2020 г. В края на отчетния период в НСлС и следствените отдели в окръжните прокуратури, СО в СГП и СО в СП са останали 68 ДП върнати на основание чл. 242, ал. 2 НПК и чл. 249, ал. 2 НПК, при 62 ДП в края на 2021 г. и 79 ДП в края на 2020 г.

От общия брой останали неприключени към 31.12.2022 г. върнати дела в следствените отдели, най-голям дял има СО в СГП – 42 ДП или 61.8 %. В 19 следствени отдела в окръжните прокуратури няма нито едно останало неприключено върнато дело в края на годината.

³ В тази категория, съобразно Единната информационна система за противодействие на престъпността (ЕИСПП) се включват следните категории досъдебни производства: „възобновени след спиране“, „възобновени след прекратяване“, „с указания на прокурор“ (отчитат се върнатите ДП на основание чл. 242, ал. 2 НПК), „върнати от съдебна фаза“ и „извършване на действия по разследването след приключването на ДП“.

Следствени отдели	2020 г.	2021 г.	2022 г.
Общо:	79	62	68
НСлС	3	5	2
Благоевград	0	1	0
Бургас	2	2	1
В.Търново	0	0	0
Варна	1	1	0
Видин	1	0	0
Враца	0	0	1
Габрово	0	0	0
Добрич	0	0	0
Кърджали	0	0	0
Кюстендил	2	3	1
Ловеч	0	0	0
Монтана	0	0	0
Пазарджик	0	1	0
Перник	0	0	0
Плевен	0	0	0
Пловдив	2	2	2
Разград	1	3	7
Русе	1	2	1
Силистра	6	2	0
Сливен	0	0	0
Смолян	0	0	0
ОП София	1	0	0
Ст.Загора	12	8	10
Търговище	0	0	0
Хасково	0	0	1
Шумен	0	0	0
Ямбол	1	0	0
СО в СГП	46	32	42

Най-честите причини за връщането на досъдебните производства са давани указания от прокурор за:

- ✓ назначаване на допълнителни експертизи;
- ✓ отстраняване на процесуално нарушение, нарушаващо правото на защита на обвиняемите лица;
- ✓ отстраняване на процесуално нарушение, довело до ограничаване правата на пострадалите лица;
- ✓ повдигане на нови обвинения; извършване на нови действия по разследването, които могат да доведат до събиране на нови доказателства.

Приключени досъдебни производства

През 2022 г. са приключени 4 395 досъдебни производства в НСлС и следствените отдели в окръжните прокуратури, СО в СГП и СО в СП, от тях:

- ✓ с мнение за съд са изпратени 770 досъдебни производства (17.5% от приключените и 8.4% от разследваните), като в качеството на обвиняеми са привлечени 1 011 лица, от които 96 непълнолетни български граждани, 887 пълнолетни български граждани и 28 чужденци;

✓ с мнение за прекратяване са изпратени 1 824 ДП (41.5% от приключените и 19.8% от разследваните), в т.ч. за прекратяване на основание чл. 24, ал. 1, т. 1 НПК – 1 159 ДП (26.4% от приключените) и за прекратяване на друго основание – 665 ДП (15.1% от приключените);

✓ с мнение за спиране са изпратени 1 114 ДП (25.4% от приключените), от които за спиране на основание чл. 244, ал. 1, т. 2 НПК – 577 ДП (13.1% от приключените) и за спиране на други основания – 537 ДП (12.2% от приключените);

✓ изпратени по компетентност и обединени – 687 ДП (7.5 % от разследваните и 15.6% от приключените).

Статистическите данни за тригодишния период за разследвани и приключени ДП в НСлС и следствените отдели в окръжните прокуратури, СО в СГП и СО в СП са изложени в следната таблица:

Отчетна година	Разследвани ДП в ОСлО, СО в СГП, СП и НСлС	Приключени ДП в ОСлО, СО в СГП, СП и НСлС	Приключени с мнение за съд ДП в ОСлО, СО в СГП, СП и НСлС
2022 г.	9 213	4 395	770
2021 г.	9 008	4 070	835
2020 г.	9 027	4 047	814

За отчетния период има увеличение на броя на приключените досъдебни производства с 325 броя, което е със 7.99 % повече от 2021 г. и с 8.60 % повече от 2020 г.

Срочност на приключване на досъдебните производства през 2022 г. в НСлС и Следствените отдели в страната

До 6 месеца са приключени общо 913 ДП, както следва: НСлС – 10 ДП; ОСлО в ОП и СО-СГП – 903 ДП. До 1 година са приключени общо 797 ДП, като 11 ДП в НСлС и 786 ДП в ОСлО в ОП и СО в СГП. Над 1 година са приключени общо 2 132 ДП – 94 в НСлС и 2 038 ДП в ОСлО в ОП и СО в СГП.

Неприключени в края на отчетния период

Към 31.12.2022 г., в Националната следствена служба, окръжните следствени отдели, следствените отдели в Софийска градска прокуратура и Специализирана прокуратура на производство са останали 4 818 (4 938; 4 980) неприключени досъдебни производства или 52.3% (54.8%; 55.2%) от разследваните.

Забелязва се трайна тенденция към увеличаване броя на приключените досъдебни производства, при увеличаване броя да разследваните досъдебни производства.

Обем на следствената дейност и средна натовареност на следователите.

В окръжните следствени отдели, следствените отдели в Софийска градска прокуратура и Специализирана прокуратура (без НСлС) през 2022 г. са разследвани общо 8 792 ДП.

Отчетна година	Разследвани ДП в ОСЛО, СО в СГП, СП (без НСЛС)	Приключени ДП в ОСЛО, СО в СГП, СП, (без НСЛС)	Приключени с мнение за съд ДП в ОСЛО, СО в СГП, СП (без НСЛС)
2022 г.	8 792	4 280	743
2021 г.	8 624	3 904	805
2020 г.	8 654	3 938	785

Средна натовареност на следователите в ОСЛО, СО в СГП и СО в СП

Отчетна година	Среден брой разследвани ДП от един следовател в ОСЛО, СО в СГП и СО в СП	Среден брой приключени ДП от един следовател в ОСЛО, СО в СГП и СО в СП	Среден брой приключени с мнение за съд ДП от един следовател в ОСЛО, СО в СГП и СО в СП
2022 г.	23.57	11.47	1.99
2021 г.	25.36	11.55	2.37
2020 г.	25.45	11.58	2.31

Натовареност на следствените отдели в окръжните прокуратури, СО в СГП и СО в СП

Най-много ДП от един следовател са разследвани в следствения отдел в Благоевград, следван от СО в ОП Сливен, СО в ОП Силистра, а най-малък – в следствения отдел в ОП Видин.

През 2021 г. най-голяма е била натовареността в следствените отдели в ОП Силистра, ОП Благоевград, ОП София и ОП Сливен, а най- малък – СО в ОП Видин.

През 2020 г. най-голяма е била натовареността в следствените отдели в ОП София, ОП Силистра, ОП Пловдив, ОП Благоевград.

РАЗДЕЛ II

АНАЛИЗ НА ДЕЙНОСТТА НА НСЛС ПРЕЗ 2022 г.

Анализ на данните по основни следствени показатели и по видове престъпления, съобразно систематиката на НК. Обем на следователската дейност и средна натовареност на следователите.

Общо разследвани досъдебни производства

През 2022 г. в НСЛС е провеждано разследване по 421 досъдебни производства (ДП) и 173 молби за международна правна помощ (ММПП). Реално работилите следователи са 55. Разследването е приключило по 115 ДП. Неприключени в края на отчетния период са 306 ДП.

За сравнение, през 2021 г. е провеждано разследване по 384 ДП и 176 ММПП от 51 следователи, като разследването е приключило по 143 ДП, а 241 ДП са останали неприключени в края на периода. През 2020 г. 62 следователи са провели разследване по общо 373 досъдебни производства и 166 молби за международна правна помощ. Приключените ДП са 109 ДП, а неприключените – 264 ДП.

Видно от данните, броят на разследваните досъдебни производства в НСЛС е с 9.6% повече спрямо 2021 г. и с 12.9% повече спрямо 2020 г. Увеличава се дялът на неприключените ДП спрямо общо разследваните, като през 2022 г. той е 72.7%, при 62.8% за 2021 г. и 70.8% за 2020 г.

През 2022 г. по образуваните 421 ДП са разследвани 523 престъпления, групирани по съответните глави по НК, както следва:

Глава от НК	2022 г.
Престъпления по разследвани ДП	Брой
Глава втора (чл.115 - 161 НК) Престъпления против личността	52
Глава трета (чл. 162 - 175 НК) Престъпления против правата на гражданите	1
Глава четвърта (чл. 176 - 193а НК) Престъпления против брака, семейството и младежта	0
Глава пета (чл. 194 - 218в НК) Престъпления против собствеността	73
Глава шеста (чл. 219 - 252 НК) Престъпления против стопанството	61
Глава седма (чл. 253 - 268 НК) Престъпления против финансовата, данъчната и осигурителната системи	189
Глава осма (чл. 269 - 307а) Престъпления против дейността на държавни органи, обществени организации и лица, изпълняващи публични функции	43
Глава девета (чл. 308 – 319 НК) Документни престъпления	15
Глава девета „а“ (чл. 319а - 319е НК) Компютърни престъпления	3
Глава десета (чл. 320 – 329 НК) Престъпления против реда и общественото спокойствие	18

Глава единадесета (чл. 330 - 356м НК) Общопасни престъпления	66
Глава дванадесета (чл. 357 – 370 НК) Престъпления против отбранителната способност на републиката, против информацията представляваща държавна тайна, и против чуждестранната класифицирана информация	2
Общо престъпления:	523

Неприключени досъдебни производства в началото на отчетния период (към 01.01.2022 г.).

В началото на отчетния период неприключените ДП са 241 ДП или 57.2% от общо разследваните през годината. За сравнение, неприключените към началото на отчетния период през 2021 г. са били 264 ДП (68.8%), през 2020 г. са 205 ДП (54,96%).

Възложени за разследване

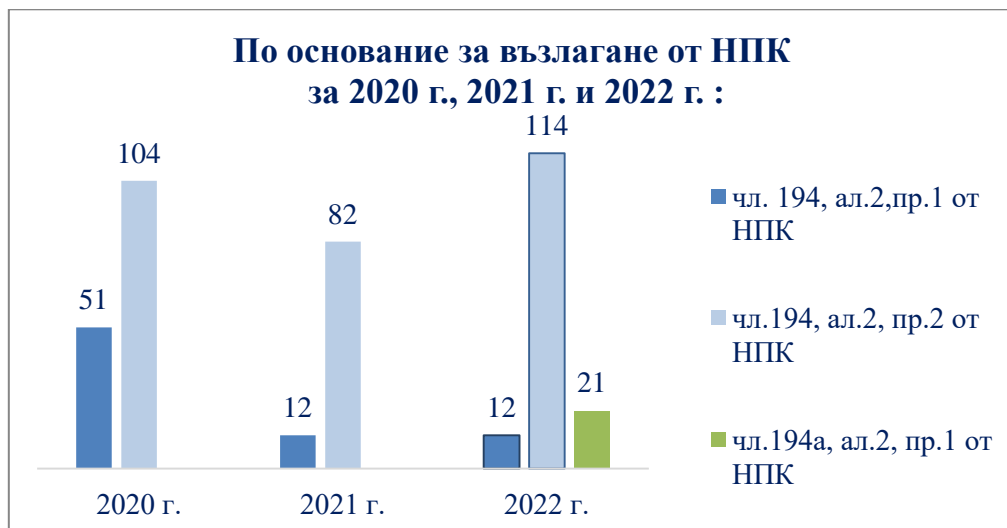
Общият брой на възложените за разследване в НСлС през 2022г. ДП е 180 ДП или 42.8% от разследваните, от които новопостъпили (новообразувани, образувани при разделяне и превъзложени от други структури) – 147 ДП или 34.9% и продължени 33 ДП (вкл. възобновени, върнати с указания и др.). От новопостъпилите – 147 ДП, 30 ДП са новообразувани и образувани чрез разделяне, а 117 ДП са превъзложени (получени от други служби и отдели). За сравнение, през 2021 г. новопостъпилите за разследване са били 94 ДП, от които 37 ДП са новообразувани и образувани чрез разделяне и 57 ДП са превъзложени. През 2020 г. новопостъпилите за разследване са 124 ДП, от които 21 ДП са новообразувани и образувани чрез разделяне и 103 ДП са превъзложени.

Новопостъпилите ДП, групирани по процесуални основания

Видно от графиката през 2022 г. новопостъпилите досъдебни производства са 147, като: на основание чл. 194, ал. 2, изр. 1 НПК (от пряка компетентност на НСлС) са 12 ДП, което е 8.2% от новопостъпилите и 2.9% от разследваните; на основание чл. 194, ал. 2, изр. 2 НПК (по разпореждане на главния прокурор или на оправомощен от него заместник) са 114 ДП, което е 77.6% от новопостъпилите и 27.1% от разследваните; на основание чл. 194а, ал. 2, пр. 1 НПК⁴ са 21 ДП (дела от компетентност на Европейската прокуратура), което е 14.3% от новопостъпилите и 5% от разследваните.

⁴ С влизането в сила на чл. 194а НПК (нов, ДВ бр. 32 от 2022 г., в сила от 28.07.2022 г.), следователите от Националната следствена служба са и разследващи органи по дела от компетентност на Европейската прокуратура.

За сравнение, през 2021 г. са новопостъпили 94 досъдебни производства, от които 12 ДП на основание чл. 194, ал. 2, изр.1 НПК и 82 ДП на основание чл. 194, ал. 2, изр. 2 НПК, през 2020 г. са новопостъпили 124 ДП, от които – 20 ДП на основание чл. 194, ал. 2, изр. 1 НПК и 104 ДП на основание чл. 194, ал. 2, изр. 2 НПК.

Възлагането на дела, извън тези от компетентност на Европейската прокуратура, през отчетния период са 126 ДП, като се запазва тенденцията най-много възложени дела да са на основание чл. 194, ал. 2, пр. 2 от НПК (по разпореждане на главния прокурор или на оправомощен от него заместник) – 90.5%, при 87.2% през 2021 г. и 83.9% през 2020 г.

По новопостъпилите 147 ДП са разследвани общо 188 престъпления, групирани по правна квалификация, както следва:

Глава от НК	2022 г.
Престъпления по възложени ДП	Брой
Глава втора (чл. 115 – 161 НК) Престъпления против личността	22
Глава пета (чл. 194 – 218в НК) Престъпления против собствеността	14
Глава шеста (чл. 219 – 252 НК) Престъпления против стопанството	22
Глава седма (чл. 253 – 268 НК) Престъпления против финансовата, данъчната и осигурителната системи	47
Глава осма (чл. 269 – 307а НК) Престъпления против дейността на държавни органи, обществени организации и лица, изпълняващи публични функции	25
Глава девета (чл. 308 – 319 НК) Документни престъпления	4
Глава девета „а“ (чл. 319а – 319е НК) Компютърни престъпления	2
Глава десета (чл. 320 – 329 НК) Престъпление против реда и общественото спокойствие	18
Глава единадесета (чл. 330 – 356м НК) Общопасни престъпления	34
Общо престъпления:	188

Продължените (възобновени и върнати с указания) досъдебни производства през 2022 г. са 33 (26; 44) ДП или 7.8% (6.8%; 11.8%) от разследваните ДП, от тях 16 (12; 17) ДП са възобновени, което съставлява 3.8% от разследваните.

Досъдебните производства, за които *разследването е приключено* през 2022 г. са 115 или 27.3% от разследваните ДП, като от тях:

✓ с мнение за съд са изпратени 27 (30; 29) ДП (23.5% от приключените, при 21% за 2021 г. и 26.6% за 2020 г.), като в качеството на обвиняеми са привлечени 35 (47; 45) лица;

✓ с мнение за прекратяване са изпратени 58 (75; 49) ДП (50.4% от приключените, при 52.5% за 2021 г. и 45% за 2020 г.), от които за прекратяване на основание чл. 24, ал. 1, т. 1 НПК – 25 (29; 25) ДП (21.7% от приключените) и за прекратяване на друго основание – 33 (46; 24) ДП (28.7 % от приключените);

✓ с мнение за спиране са изпратени 24 (31; 26) ДП (20.9% от приключените, при 21.7% за 2021 г. и 23.9% за 2020 г.), от които за спиране на основание чл. 244, ал. 1, т. 2 НПК – 13 (16; 12) ДП (11.3% от приключените) и за спиране на други основания – 11 (15; 14) ДП (9.6% от приключените);

✓ изпратени по компетентност и обединени са 6 (7; 5) ДП, което е 5.2% от приключените досъдебни производства.

Сравнителните данни за приключените ДП през 2020 г., 2021 г. и 2022 са структурирани в следната таблица:

Срочността на приключване на досъдебните производства през 2022 г. е, както следва: до 6 месеца – 10 ДП; до 1 година – 11 ДП и над 1 година – 94 ДП.

Неприключените досъдебни производства в края на отчетния период (към 31.12.2022 г.) са общо 306 ДП или 72.7% от общо разследваните през годината, при 241 ДП или 62.7% в края на 2021 г. и 264 ДП или 70.8% в края на 2020 г.

Молби за международна правна помощ (ММП)

През 2022 г. в НСлС са изпълнявани 173 молби за международна правна помощ (ММП), като към тях са включени 4 действия по разследването (ЕПДР), възложени от Европейската прокуратура. Разпределени по отдели са, както следва:

НСлС	Брой ММП
Зам. директори	2
Отдел 01 „Специализиран“	17

Отдел 02 „Криминален“	39
Отдел 03 „Стопански“	53
Отдел 04 „Финансови разследвания“	18
Отдел 05 „Аналитично-методически“	17
Отдел 06 „Киберпрестъпления“	27
ОБЩО:	173

От изпълняваните през 2022 г. 173 (176; 166) ММПП, 113 са новопостъпили, а 19 са допълнително възложени. Останали от предходен период към 01.01.2022 г. са 41 ММПП.

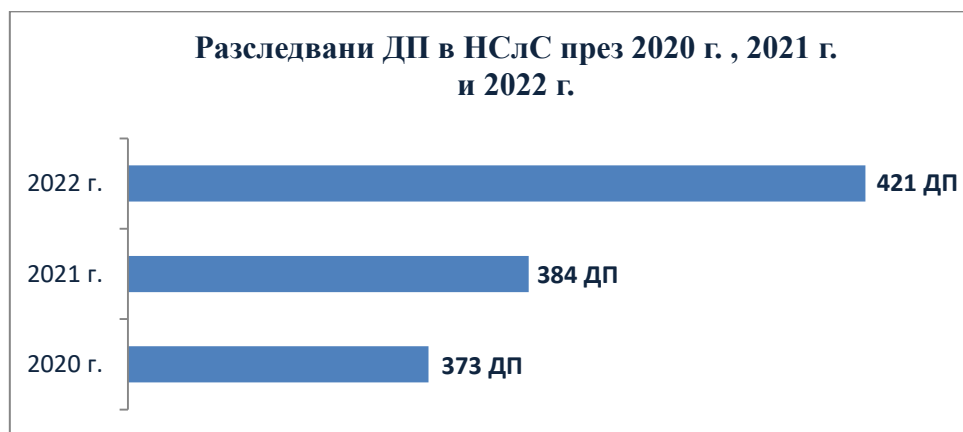
Приключени са 131 (135; 120) ММПП, или 75.7% (76.7%; 72.3%) от изпълняваните през годината. Към 31.12.2022 г. са останали неприключени 42 ММПП.

Изводи и констатации на база сравнителен анализ въз основа на данните за периода 2020 г. – 2022 г.

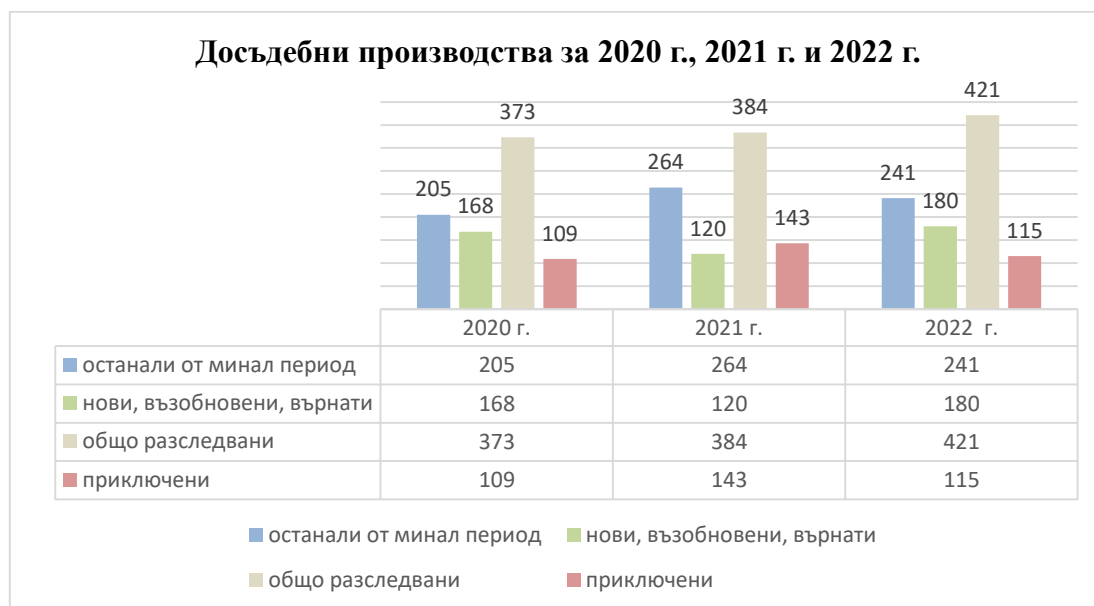
Общо разследвани ДП за периода 2020 – 2022 г.

Общо разследваните досъдебни производства през 2022 г. са 421 ДП, спрямо 384 ДП за 2021 г., 373 ДП за 2020 г.

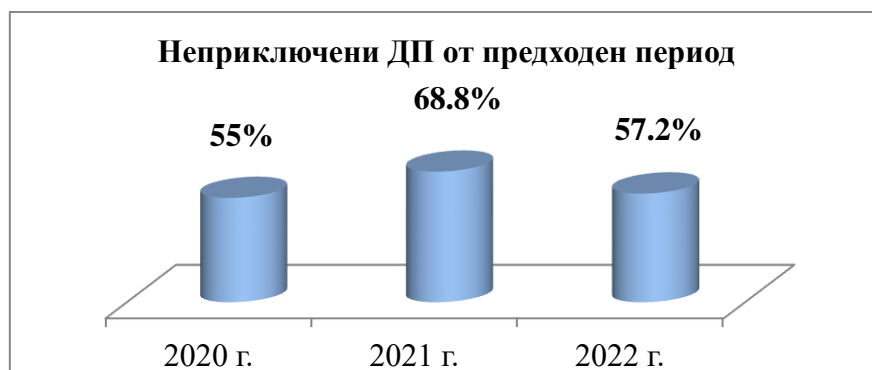
Данните са структурирани в следната таблица:

Наблюдава се тенденция на увеличаване броя на разследваните досъдебни производства в НСлС през 2022 г. в сравнение с предходните две години.

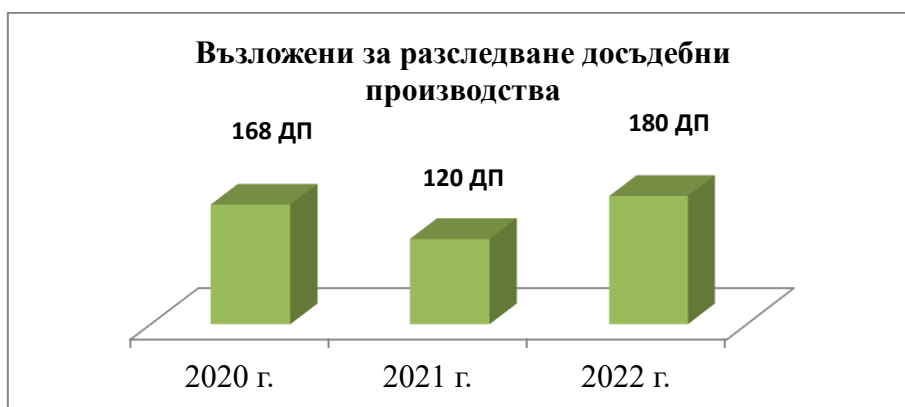
Неприключени досъдебни производства в началото на отчетните периоди

В числово изражение, към началото на отчетните периоди, неприключените досъдебни производства са, както следва: към 01.01.2020 г. – 205 ДП; към 01.01.2021 г. – 264 ДП и към 01.01.2022 г. – 241 ДП.

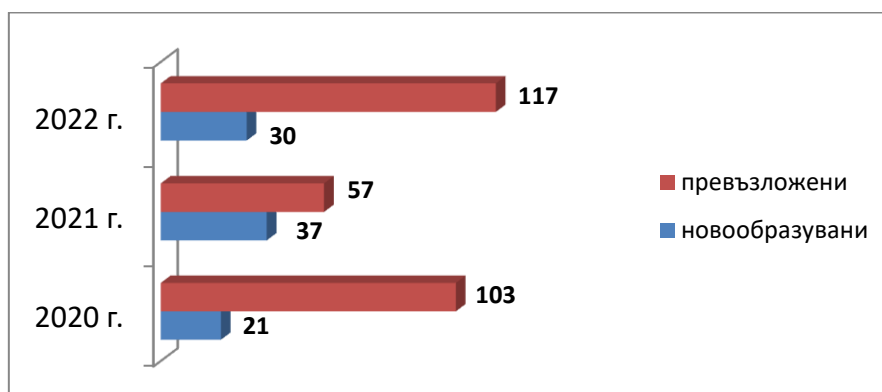
Възложените за разследване (които вкл. нови/новопостъпили и продължени) през 2022 г. в НСлС са 180 (120; 168) ДП (42,76% от общо разследваните за отчетния период – 421ДП), от които 147 (94; 124) са новопостъпили (новообразувани – 30 ДП и 117 ДП са превъзложени от други структури) и 33 (26; 44) ДП – продължени (върнати с указания, възобновени и др.).

На графиката са представени възложените за разследване ДП през 2020 г., 2021 г. и 2022 г.

Новопостъпилите (новообразувани, образувани чрез разделяне и превъзложени от други отдели и структури) за разследване ДП, през отчетната година, са 147 (94; 124) ДП (34.9% от общо разследваните за отчетния период – 421 ДП), от които 30 (37; 21) ДП са новообразувани и образувани чрез разделяне, а 117 (57; 103) ДП са превъзложени.

На графиката, в числово изражение, са представени новопостъпилите ДП в НСлС през 2020 г., 2021 г. и 2022 г.

През 2022 г. от общо новопостъпилите 147 ДП, на основание:

✓ чл. 194, ал. 2, пр. 1 НПК (от пряка компетентност на НСлС) са възложени 8.2% и 2.9% от разследваните;

✓ чл. 194, ал. 2, пр. 2 НПК (по разпореждане на главния прокурор или на оправомощен от него заместник) са възложени 77.6% от новопостъпилите и 27.1% от разследваните;

✓ чл. 194а, ал. 2, пр. 1 НПК са 21 ДП (дела от компетентност на Европейската прокуратура) са възложени 14.3% от новопостъпилите и 5% от разследваните.

Запазва се тенденцията, възложените ДП по разпореждане на главния прокурор или на оправомощен от него заместник (чл. 194, ал. 2, пр. 2 от НПК) да е по-висок процент спрямо тези, които са възложени съобразно пряката компетентност на НСлС (чл. 194, ал. 2, пр. 1 НПК). Следва да бъде отчетен и фактът, че е увеличен броят на делата, постъпили от други структури, за разследване в НСлС.

Възложени ДП през периода 2020 г. – 2022 г., групирани по правна квалификация от НК

Глава от НК	2020 г.	2021 г.	2022 г.
Престъпления по разследвани ДП за отчетните години			
Глава втора (чл. 115 – 161 НК) Престъпления против личността	56	48	52
Глава трета (чл. 162 – 175 НК) Престъпления против правата на гражданите	1	1	1
Глава четвърта (чл. 176 – 193а НК) Престъпления против брака, семейството и младежта	1	1	0
Глава пета (чл. 194 – 218в НК) Престъпления против собствеността	73	75	73
Глава шеста (чл. 219 – 252 НК) Престъпления против стопанството	48	50	61
Глава седма (чл. 253 – 268 НК) Престъпления против финансовата, данъчната и осигурителната системи	174	194	189
Глава осма (чл. 269 – 307а НК) Престъпления против дейността на държавни органи, обществени организации и лица, изпълняващи публични функции	26	24	43
Глава девета (чл. 308 – 319 НК) Документни престъпления	14	14	15

Глава девета „а“ (чл. 319а – 319е НК) Компютърни престъпления	2	1	3
Глава десета (чл. 320 – 329 НК) Престъпления против реда и общественото спокойствие	6	4	18
Глава единадесета (чл. 330 – 356м НК) Общопасни престъпления	53	51	66
Глава дванадесета (чл. 357 – 370 НК) Престъпления против отбранителната способност на републиката, против информацията представляваща държавна тайна, и против чуждестранната класифицирана информация	2	2	2
Общо престъпления:	456	465	523

През тригодишния период най-голям е делът на разследваните престъпления против финансовата, данъчната и осигурителната системи, а най-малък е броят по Глава четвърта от НК, касаеща престъпления против брака, семейството и младежта.

Продължените (възобновени и върнати с указания) досъдебни производства през 2022 г. са 33 (26; 44) ДП (7.8% от разследваните), от тях възобновени са 16 (12; 17) ДП.

Приключени досъдебни производства за периода 2020 г. - 2022 г.

През 2022 г. разследването е приключено по 115 (143; 109) досъдебни производства, което съставлява 27.3% (37.2%; 29.2%) от общо разследваните ДП, като:

✓ с мнение за съд са изпратени 27 (30; 29) ДП или 23.5% (21%; 26.6%) от приключените. Привлечени в качеството на обвиняеми са 35 (47; 45) лица;

✓ с мнение за прекратяване са изпратени 58 (75; 49) ДП или 50.4% (52.5%; 45%) от приключените за отчетния период, в това число:

- за прекратяване на основание чл. 24, ал. 1, т. 1 НПК – 25 (29; 25) ДП или 21.7% (20.3%; 23%) от приключените ;

- за прекратяване на друго основание – 33 (46; 24) ДП или 28.7% (32.2%; 22%) от приключените;

✓ с мнение за спиране са изпратени 24 (31; 26) ДП или 20.9% (21.7%; 23.9%) от приключените за отчетния период, от които за спиране на основание чл. 244, ал. 1, т. 2 НПК – 13 (16; 12) ДП или 11.3% (11.2%; 11%) от приключените и за спиране на други основания – 11 (15; 14) ДП или 9.6% (10.5%; 12.8%) от приключените ДП.

По компетентност са изпратени 3 досъдебни производства и 6 са обединени.

Неприключените в края на 2022 г. досъдебни производства са 306 или 72.7% от общо разследваните ДП. За сравнение към 31.12.2021 г. неприключените ДП са 241, а към 31.12.2020 г. – 264 ДП.

През 2022 г. за изпълнение са възложени 132 *международни молби за правна помощ (ММПП)*, от които 113 МПП са новообразувани и 19 МПП са допълнително възложени. Останали от предходен период към 01.01.2022 г. са 41 ММПП.

Общо изпълнявани в НСлС през отчетния период са 173 (176; 166) ММПП, от които 131 (135; 120) са приключени, а към 31.12.2022 г. неприключени са останали 42 (41; 46) ММПП. Най-много молби за международна правна помощ са получени от Република Турция – 37 броя, следват съответните компетентни органи от САЩ – 25 броя, Руската федерация – 21 броя, Конфедерация Швейцария – 11 броя.

Средна натовареност на следователите в НСлС за периода 2020 г. - 2022 г.

Отчетна година	Всичко разследвани ДП и СП		Среден брой разследвани ДП и СП от един следовател			Среден брой приключени и изпратени ДП и СП от един следовател	Среден брой приключени с мнение за съд ДП от един следовател
	ДП	СП	ДП	СП	ДП и СП		
2020 г.	373	166	6.02	2.67	8.69	3.69	0.47
2021 г.	384	176	7.53	3.45	10.98	5.45	0.59
2022 г.	421	173	7.65	3.15	10.80	4.47	0.49

През 2022 г. средномесечният брой действително работили следователи в НСлС е 55 следователи, които са провели разследване по общо 421 досъдебни производства и 173 международни молби за правна помощ, или общо 594 ДП и молби за международна правна помощ (ММПП). Средно един следовател в НСлС е разследвал по 10.8 ДП и ММПП, като е приключил средно по 4.47 ДП и ММПП, от тях с мнение за съд средно – 0.49 ДП.

За сравнение, през 2021 г. при пълна заетост в НСлС са работили 51 следователи, които са провели разследване по общо 384 досъдебни производства и 176 молби за правна помощ, или общо 560 ДП и ММПП. Средно един следовател в НСлС е разследвал по 10.98 ДП и ММПП, приключил е по 5.45 ДП и ММПП и е предал с мнение за съд по 0.59 ДП.

През 2020 г. действително работили в НСлС са 62 следователи и са провели разследване по общо 373 досъдебни производства и 166 молби за правна помощ, или общо 539 ДП и ММПП. Един следовател е разследвал средно по 8.69 ДП и ММПП, приключил е по 3.69 ДП и ММПП и е предал с мнение за съд по 0.47 ДП.

Функционалните задължения на част от следователите от НСлС се осъществяват в две направления: дейност по разследването и административна и аналитично-методическа дейност.

Дейност по разследване

Освен следователите в НСлС, които са разпределени в шест специализирани отдела, дейност по разследването осъществяват и заместник-директорите на НСлС.

През 2022 г. са провеждани разпити на участници в наказателното производство чрез видеоконференция или телефонна конференция, съобразно материалноправната компетентност и при спазване на разпоредбите на чл. 474, ал. 1 – 8 НПК. Дежурни екипи от следователи са посещавали тежки произшествия на територията на цялата страна.

Административна и аналитично-методическа дейност

Освен дейност по разследване, на част от следователите от НСлС (предимно от Отдел 05 „Аналитично-методически“) са възложени и други функции:

- ✓ Оказване на методическа помощ на следователите от окръжните следствени отдели в окръжните прокуратури по конкретни разследвания;
- ✓ По заповед на главния прокурор – участие в осъществяването на ревизионната дейност на отдел 06 „Административен“ при ВКП по отношение на окръжните следствени отдели в окръжните прокуратури;
- ✓ Изготвяне на доклади, информации и анализи на дейността на НСлС и окръжните следствени отдели в окръжните прокуратури;
- ✓ Подготвяне на проекти на становища по въпроси, касаещи дейността на НСлС и окръжните следствени отдели;
- ✓ Проучване на статистическите анализи и други обобщени данни за дейността на НСлС и на окръжните следствени отдели в окръжните прокуратури и предлагане на конкретни мерки за подобряване срочността и качеството на разследването;
- ✓ При възлагане от директора на НСлС или от негов заместник изготвяне на криминологични анализи за състоянието, структурата, динамиката, причините и тенденциите на престъпността, подпомагани от експерти;
- ✓ Изготвяне и актуализиране на типови методики за разследване на определени видове престъпления, при съгласуване и взаимодействие с отдел 05 „Аналитичен“ при ВКП;
- ✓ Участие в работни групи по изготвяне на становища във връзка с изработването на нормативни актове и в изготвянето на проекти на вътрешни актове на НСлС;
- ✓ Съдействие за изработването и организиране на изпълнението на програмите за обучение и за повишаване на квалификацията на следователите от НСлС и окръжните следствени отдели в окръжните прокуратури;
- ✓ Събиране, анализиране и поддържане на регистър за информацията относно проведени обучения с участието на следователи от НСлС по теми и по обучаеми лица. Периодично предоставяне на информация на директора на НСлС за завършени обучения на следователи от НСлС.

Отделно от функционалните задължения, следователи от НСлС участват в различни комисии⁵, работни групи⁶, проверяващи екипи⁷, като лектори в различни

⁵ Двама от следователите в НСлС са членове на Комисията по атестирането и конкурсите към ПК на ВСС; Комисия за провеждане на конкурс за повишаване в длъжност „следовател“ в НСлС, обявен с решение на ПК на ВСС по Протокол № 20/02.06.2021 г.; Национална комисия за борба с трафика на хора към Министерския съвет на Република България, с участието на един представител на НСлС; Междунституционален координационен екип за работа по случаи на трафик на хора, с участието на двама следователи от НСлС; Национален съвет по наркотични вещества към Министерство на здравеопазването, сформиран съобразно Закона за контрол на наркотичните вещества и прекурсорите с един представител на НСлС; Централна комисия за борба срещу противообществените прояви на малолетните и непълнолетните към Министерски съвет на РБ, с един представител от НСлС; Постоянна комисия, която осъществява унищожаване на наркотични вещества, веществени доказателства по приключени ДП, както и такива, от които са отделени представителни проби, съгласно чл. 16, ал. 2 от Наредбата за условията и реда за съхраняване и унищожаване на наркотични вещества, растения и прекурсори, както и вземане на представителни проби от тях, с определени постоянен и резервен член на Комисията от НСлС.

⁶ Постоянна работна група към Националната комисия за борба с трафика на хора, с участие на двама представители от НСлС; Междуведомствена работна група за разработване на стандартни оперативни процедури за взаимодействие и координация при дейности с източници на йонизиращи лъчения. Определен е един представител от НСлС; Работна група 33 „Сътрудничество в областта на правосъдието и защита на личните данни“ към Съвета по европейски въпроси, създадена на основание ПМС № 85/2007г. за координация по въпросите на ЕС, ръководена от Министерство на правосъдието. Определен е един представител от НСлС; Постоянно действаща междуведомствена работна група по чл. 96, ал. 1 от Закона за мерките срещу изпирането на пари, с определен един представител на НСлС; Междуведомствена работна група за подготовка на законодателни изменения във връзка с процедура за нарушение № 2021/2098 на Европейската комисия за неизпълнение от страна на България на задълженията за транспониране в българското законодателство на директива 2012/2013 ЕС от 22.05.2012 г., с определени двама представители на НСлС; Междуведомствена работна група във връзка с Доклада на Република България по фаза 4 от мониторинга по прилагането на Конвенцията за борба с подкупването на чужди лица в международните търговски сделки на Организацията за икономическо сътрудничество и развитие, с определени двама представители на НСлС; Междуведомствена работна група за законодателни изменения във връзка с изпълнението на решенията на ЕС по правата на човека в групите С.3./Колеви срещу България и Великови срещу България/, с определени двама представители на НСлС; работна група във връзка с оценъчната визита за България в рамките на Осмия кръг взаимни оценки на държавите членки на тема „Практическо прилагане и функциониране на европейските политики за превенция и борба на престъпленията срещу околната среда“, с определен един представител на НСлС; работна група

семинари, обучения и курсове⁸, в обучителни процеси на магистрати и съдебни служители, и като постоянни и временни преподаватели в Националния институт на правосъдието⁹.

Националната следствена служба е определена за орган за изпълнение на задълженията на Република България по чл. 14 и чл. 15 от Директива (ЕС) 2019/713 на Европейския парламент и на Съвета от 17 април 2019 година за борба с измамите и подправянето на непарични платежни средства и за замяна на Рамково решение 2001/413/ПВР на Съвета (Директива 2019/713 на Европейския парламент и на Съвета)¹⁰, което се отнася до всички разследвания, свързани с криптовалюти. Определена е и като допълнителна точка за контакт за защита и подпомагане на жертвите на тероризма и новата Стратегия на ЕС за правата на пострадалите.

Анализ на дейността на специализираните отдели в НСлС за 2022 г.

Съгласно Заповед № РД-04-221/01.08.2022 г., с която са изменени и допълнени Заповед № РД-04-282/21.07.2020 г. и Заповед № РД-02-14/28.07.2022 г., считано от 03.08.2020 г., структурата на НСлС е както следва: Отдел 01 „Специализиран“; Отдел 02 „Криминален“; Отдел 03 „Стопански“; Отдел 04 „Финансови разследвания“; Отдел 05 „Аналитично-методически“.

Със Заповед № РД-04-250/26.08.2022 г. на главен прокурор, считано от 01.09.2022 г., е утвърдена нова структурата на Националната следствена служба, като освен съществуващите 5 отдела е създаден нов – Отдел 06 „Киберпрестъпления“. Със заповедта са определени и функционалните задължения на следователите от отделите, на които се възлагат за разследване досъдебни производства с особена фактическа и правна сложност и молби за правна помощ за престъпления по съответните глави от Особената част на Наказателния кодекс.

Разпределението на досъдебните производства, молбите за правна помощ и преписките в НСлС, включително и съдържащите класифицирана информация, се разпределят на принципа на случайния подбор чрез модула за случайно разпределение на УИС, съгласно заповед на директора на НСлС и заместник на главния прокурор по разследването и при спазване на Правилата за приложението на разпределението на преписките и досъдебните производства на принципа на случайния подбор, утвърдени със заповед на главния прокурор.

Разпределението на делата от компетентност на Европейската прокуратура, молбите за правна помощ, възложените от европейски делегиран прокурор действия по разследването на основание чл. 31 от Регламент (ЕС) 2017/1939 на Съвета от 12.10.2017 г. за установяване на засилено сътрудничество за създаване на Европейска прокуратура, включително и тези, съдържащи класифицирана информация, се разпределят на принципа на случайния подбор чрез модула за случайно разпределение на УИС.

По отношение на досъдебните производства и ММПП, по които са били сформирани екипи, са прилагани Правила за сформирани на разследващи екипи по досъдебни производства и изпълнение на молби за правна помощ, възложени на следователите от НСлС.

През отчетната 2022 г. заместник-директорите, при намалена натовареност са извършили разследване по 14 ДП, от които 12 ДП са останали от предходен период, 2 ДП – новопостъпили. От разследваните през 2022 г. от заместник-директорите на НСлС

за изготвяне на законови изменения в НК и НПК, относно разследването и преследването по наказателен ред на онлайн пиратството и възможността за използване на т.н. „evidence sampling“, с определен един представител на НСлС;

⁷ Извършването на тематична ревизия на място на дейността на Окръжния следствен отдел в ОП Плевен, с определени членове на проверяващия екип – двама следователи от НСлС; извършване на тематична ревизия на място на дейността на Окръжния следствен отдел в ОП Шумен, с определени членове на проверяващия екип – двама следователи от НСлС и др.

⁸ Лектори в различни семинари, обучения и курсове; участие в проведени 19 обучения.

⁹ Програмен съвет към НИП – Проект „Съвременна учебна среда за съдии, прокурори и следователи и други представители на професионална общност“, с определен един представител на НСлС;

¹⁰ Със Заповед 3-147/17.08.2021 г. на зам.-директор на НСлС, отдел „Оперативен дежурен център“ в НСлС е определен като Национално звено за контакт във връзка с обмен на информация по смисъла на чл. 14 от Директива 2019/713 на Европейския парламент и на Съвета.

досъдебни производства са приключени общо 5 ДП, от които с мнение за съд 2 ДП, с мнение за прекратяване 1 ДП, с мнение за спиране 1 ДП и с мнение за изпращане на друга служба 1 ДП. Неприключени към 31.12.2022 г. са останали 9 ДП. Извършено е разследване и по общо 2 молби за правна помощ. Към 31.12.2022 г. е била изпълнена една молба за правна помощ.

Специализиран отдел 01 „Специализиран“ в НСлС

Функционалните задължения на следователите от отдел 01 „Специализиран“ в НСлС се упражняват по досъдебни производства и молби за правна помощ с особена фактическа и правна сложност за престъпления по Глава първа, Глава трета (с изключение на чл. 162, чл. 164, чл. 171, ал. 3, ал. 4 и ал. 5, чл. 171а и чл. 172а НК), Глава осма, Глава десета, Глава дванадесета и Глава четиринадесета от Особената част на Наказателния кодекс, по дела от компетентност на Европейската прокуратура, както и по други възложени им от директора на НСлС досъдебни производства. Следователите от отдел 01 „Специализиран“ изпълняват действия по разследването, възложени от европейски делегиран прокурор на основание чл. 31 от Регламент (ЕС) 2017/1939 на Съвета от 12 октомври 2017 г. за установяване на засилено сътрудничество за създаване на Европейска прокуратура.

През 2022 г. броят на реално работилите следователи е 10, като дейността им е подпомагана от четирима съдебни деловодители.

През отчетния период, следователите от отдела са провеждали разследване по общо 67 ДП, което съставлява 15.9% от общо разследваните ДП в НСлС. От тях: неприключени от предходен период ДП са 18 ДП, а 45 ДП са новопостъпили (9 новообразувани ДП и 36 превъзложени). Приключени са общо 21 ДП, което представлява 31.3% от разследваните ДП в отдела и 5% от общо разследваните ДП в НСлС. С мнение за съд са изпратени 5 ДП (23.8%), 11 ДП (52.4%) – с мнение за прекратяване, 3 ДП (14.3%) – с мнение за спиране и 2 ДП (9.5%) са изпратени на друга служба. Неприключени в края на отчетния период са 46 ДП, които са 68.7% от разследваните в отдела и 10.9% от общо разследваните в НСлС. Средният брой разследвани ДП от един следовател в отдела е 6.7 ДП, приключени са 2.10 ДП, като с мнение за съд – 0.50 ДП.

Следователи от специализиран отдел 01 „Специализиран“ в НСлС са работили по 17 молби за правна помощ, като от предходен период са останали неприключени 4. Възложени са за изпълнение 12 и 1 МПП е възложена допълнително. Изпълнените СП през отчетния период са 15 или 88.2% от изпълняваните в отдела. Останалите в края на отчетния период ММПП са 2. Средният брой изпълнявани ММПП и ЕЗР от един следовател в отдела е 1.7, а средният брой приключени ММПП и ЕЗР от един следовател в отдела е 1.5.

Средният брой на разследваните ДП и изпълняваните ММПП на един следовател от отдела е 8.4, а средният брой на приключените ДП и изпълнените СП на един следовател от отдела е 3.6.

Констатации и изводи за дейността на отдела

Като следствие от промяната на функционалната компетентност, както и от възлагане на НСлС на досъдебни производства, разследването на които се е провеждало в Следствения отдел на Специализираната прокуратура, се констатира неравномерна натовареност на отделни следователи в различни периоди на отчетния период. Това наложи и предприемане на мерки за нейното преодоляване. Преценката за натоварването на отделните следователи се извършва не само с оглед на броя на разпределените ДП, МПП, ЕЗР И ЕПДР, но и с извършването на интензивни действия по приоритетни разследвания.

Една от предприетите мерки бе да се сформират екипи за разследване на случаен принцип, както и възлагане на следователи с по-ниска натовареност на действия по разследването на основание чл. 218, ал. 1 НПК.

След определянето на новата функционална компетентност на отдела бе организирано своевременно запознаването на всички следователи с Регламент (ЕС)

2017/1939 на Съвета от 12 октомври 2017 г. за установяване на засилено сътрудничество за създаване на Европейска прокуратура, с Указанията за организацията на дейността на Прокуратурата на Република България по преписки и дела, свързани с престъпления, които засягат финансовите интереси на Европейския съюз, и за взаимодействие с Европейската прокуратура, както и с Правилата за определяне на възнаграждения и разходи на вещи лица, преводачи и свидетели по ДП, наблюдавани от Европейските делегирани прокурори. Проведена е среща с Европейските делегирани прокурори от децентрализирания офис на ЕП в Република България за уточняване на специфични изисквания и правила при провеждане на разследвания по ДП от компетентността на ЕП, с оглед осигуряване на ефективност и бързина при провежданите разследвания.

Голяма част от досъдебните производства, възложени за разследване в отдела за отчетния период, се отличават със специфичен предмет на разследване, значителен по обем материали, характеризират се с наличие на престъпна дейност на повече от две лица, на голям кръг пострадали, както и на квалифициращи престъпната дейност признаци. Предвидена е законова възможност за възлагане провеждането на разследване по досъдебни производства на следователи от НСлС, на основание чл. 194а, ал. 2 от Наказателно-процесуалния кодекс (в сила от 28.07.2022 г.), както и предвидените случаи, на основание чл. 5, § 6 и чл. 31 от Регламент (ЕС) 2017/1939 на съвета от 12 октомври 2017 година за установяване на засилено сътрудничество за създаване на Европейска прокуратура. За периода от 28.07.2022 г. до 20.12.2022 г. са постъпили 21 ДП по описа на Европейската прокуратура, образувани за престъпления по чл. 282, ал. 2 НК, чл. 248а НК, чл. 254б НК и др. Предметът на някои от тези производства включва множество престъпления, участие на повече от две лица, като в някои случаи се разследват особено тежки случаи, предвид характера и размера на вредите, причинени с деянието.

В отдела се провежда разследване и по досъдебни производства, образувани и водени за извършени престъпления по чл. 255 НК, по чл. 123 НК, чл. 343 НК, чл. 219 НК и др., възложени преди промяната на функционалната компетентност на отдела.

Следователи от отдел 01 „Специализиран“ са извършвали и действия по разследване по ДП, по описа на други специализирани отдели на НСлС или възложени им от водещи следователи от отдел 01.

През отчетния период следователи от отдела са участвали в различни обучения и семинари¹¹: Предприетите мерки целят повишаване качеството на работа и издигане авторитета на следователя.

От представените по-горе данни и техния анализ може да бъде направен извод, че следователите от отдел 01 „Специализиран“ полагат усилия за успешно приключване на възложените им за разследване досъдебни производства в разумен срок, не се констатира необосновано забавяне на разследванията. Разследваните ДП се отличават с фактическа и правна сложност и изискват задълбочена и аналитична работа за успешното им приключване, като в края на отчетния период са приключени общо 21 ДП, които са близо 31% от общо разследваните ДП в отдела.

Новата функционална компетентност на отдела не създава затруднения при провеждане на разследванията по досъдебните производства от компетентността на Европейската прокуратура и възложените за изпълнение ЕПДР. Констатира се отлично планиране на действията по разследването и организация при провеждането им, което води и до успешно приключване на възложените за разследване следствени дела.

---

¹¹ Семинар „Противодействие на интернет-престъпността и прането на пари“; обучение "Киберпрестъпления", проведен през м. октомври 2022г. в Поморие, организатор Фондация „Ханс Зайдел“; обучение на тема „Разследване и преследване на корупцията“; семинар на тема „Разследване и съдебно преследване на тежки международни престъпления“ организиран от Европейската мрежа за съдебно обучение, в гр. Нюрнберг, Федерална република Германия; участие в обмен на магистрати, организиран от Европейската мрежа за съдебно обучение – EJTN, в гр. Флоренция, Република Италия; участие в българо-американско учение „TANGRA ТТХ“ в периода 07-09.09.2022 г. и посещение в антикорупционни агенции в Румъния за периода 26.09.2022 г. до 30.09.2022 г.

Специализиран отдел 02 „Криминален“ в НСлС

През 2022 г. броят на реално работилите следователи е 10, като дейността им е подпомагана от четирима съдебни деловодители. През отчетния период следователите от отдела са провеждали разследване по общо 102 ДП, което съставлява 24.2% от общо разследваните ДП в НСлС. От тях, неприключени от предходен период ДП в отдела са били 60 ДП; постъпили нови – 32 ДП (7 ДП са новообразувани и 25 са превъзложени). Приключените дела са общо 32 или 31.4% от разследваните в периода ДП. С мнение за съд са изпратени 7 ДП (21.9%), 17 ДП (53.1%) са изпратени с мнение за прекратяване, 7 ДП (21.9%) – с мнение за спиране и 1 ДП (3.1%) – с мнение за присъединяване. Неприключени в края на отчетния период са останали 70 ДП, или 68.6% от разследваните в отдела ДП и 16.6% от общо разследваните в НСлС. Средният брой разследвани ДП от един следовател в отдела е 10.2 ДП, а средният брой приключени ДП от един следовател в отдела е 3.2. Средният брой приключени с мнение за съд ДП от един следовател в отдела е 0.70.

През 2022 г. следователи от специализиран отдел 02 „Криминален“ в НСлС са работили по 39 молби за правна помощ, като от предходен период са останали неприключени 5. Възложени са за изпълнение 30, допълнително възложени са 4. Изпълнените ММПП през отчетния период са 36 или 92,31% от изпълняваните в отдела. Останалите в края на отчетния период ММПП са 3. Средният брой изпълнявани ММПП от един следовател в отдела е 3.9, а средният брой приключени ММПП от един следовател в отдела е 3.6. Средният брой на разследваните ДП и изпълняваните ММПП от един следовател от отдела е 14.1, а средният брой на приключените ДП и изпълнените СП на един следовател от отдела е 6.8.

С оглед спецификата на разследваните ДП в отдела са създадени екипи по 11 ДП, по които водещ е следовател от отдел 02 „Криминален“. Същевременно следователи от отдел 02 в НСлС участват и в екипи по разследване на 5 ДП, по които водещи разследването са следователи от други отдели в НСлС.

Със заповед на директора на НСлС чрез системата за случайно разпределение в УИС на следователите от отдела са били разпределени преписки за разпореждане с веществени доказателства по приключени ДП, разследвани от бившия криминален отдел на НСлС. През периода в отдел 02 Криминален в НСлС са били възложени 13 преписки, от които една преписка е приключена. Неприключени към 31.12.2022 г. са останали 12 преписки за разпореждане с ВД.

Следователите от отдела са участвали в различни комисии и проведени заседания¹².

Констатации и изводи за дейността на отдела

През отчетния период завеждащият специализиран отдел 02 „Криминален“ е изготвил 12 месечни доклада по чл. 153, ал. 4, т. 2 от ЗСВ, шестмесечен и годишен доклад за дейността на отдела. Изготвени са и предложения за сформирание на екипи, работни съвещания и др. Извършена е инвентаризация на досъдебните производства, молбите за правна помощ, преписките за веществени доказателства и наличните спрени дела в отдела.

От разследваните 102 ДП в специализиран отдел 02 „Криминален“ в НСлС са приключени 32 ДП, в края на периода са останали неприключени 70 ДП. Следва да се отбележи, че част от досъдебните производства, се отличават със специфичен предмет на разследване, значителен по обем материали, характеризират се с наличие на престъпна

---

¹² Изготвяне на предложение на проект за Споразумение за взаимодействие при разследване на произшествия и инциденти във въздушния, водния и железопътния транспорт с Националния борд за разследване на произшествия във въздушния, водния и железопътния транспорт, към МС; Изготвяне на доклади във връзка с мероприятия по линия трафика на хора. Участие в заседанията на Съвета по наркотици към МЗ и изготвяне на становища; Проверка на документацията и унищожаване на наркотици в Агенция „Митници“; Тематична проверка на СО в ОП Плевен; Участие в Съвет по прилагане на национална стратегия за продължаване реформата в съдебната система; Участие в Съвет за прилагане на национален координационен механизъм за върховенство на правото към Министерство на правосъдието; Граждански и Партньорски съвети към ВСС; Участие в работна група към Министерство на правосъдието за промени в ЗСВ, НК и НПК; Участия в заседания на правната комисия в НС за съдебна реформа и изменения на ЗСВ; Участия и изготвяне на доклади, становища и др. във връзка със заседанията на Междуведомствения съвет на ЕИСПП; Участия и изготвяне на становища от работна група за надграждане ядрото на ЕИСПП и УИС-3.

дейност на повече от две лица, с разширен кръг пострадали лица, както и на квалифициращи престъпната дейност признаци.

През отчетния период следователите в отдел 02 „Криминален“ в НСлС са разследвали досъдебни производства за извършени престъпления по различни текстове от НК. По делата е работено ритмично, стриктно се спазват процесуалните срокове за разследване. Изпълняват се писмените указания на наблюдаващите прокурори.

В резултат на анализа на дейността на следователите в специализиран отдел 02 „Криминален“ се очертават няколко причини, поради които делът на приключените досъдебни производства не е по-голям, а именно: спецификата на предмета на възложените разследвания; дългият период, който е изминал от образуването на част от ДП до превъзлагането им за разследване в НСлС; големият обем документи, множеството лица за разпит, които живеят на територията на различни населени места; сложността на експертните, бавното изпълнение на международните молби за правна помощ и ЕЗР; честата смяна на наблюдаващите прокурори, което води до даване на нови указания, след като разследването е приключено и са изпълнени всички указания, дадени от предходен наблюдаващ прокурор; при разследването на данъчни престъпления се наблюдава тенденция, да се образуват дела срещу т.нар „кухи фирми“, а в хода на воденото разследване да се дават указания от наблюдаващия прокурор да се разширява кръгът от фирми и данъчния период. Горното води до невъзможност разследването да приключи в разумни срокове.

За повишаване качеството на разследванията са предприети следните мерки: провеждане на работни съвещания в отдел 02 „Криминален“ в НСлС, на които да се обсъждат проблемите, възникнали в хода на разследването по делата и намиране на решения за тяхното преодоляване; регулярни доклади и инициране на срещи с наблюдаващите прокурори; включването на следователи в повече обучителни програми за повишаване квалификацията, в това число и за разследване на данъчни и компютърни престъпления.

Специализиран отдел 03 „Стопански“ в НСлС

През 2022 г. броят на реално работилите следователи е 10, като дейността им е подпомагана от петима съдебни деловодители. През отчетния период, следователите са провеждали разследване по общо 64 ДП, което съставлява 15.2% от общо разследваните ДП в НСлС. От тях, неприключените от предходен период ДП са 40 ДП, постъпили нови 17 ДП (2 ДП са новообразувани и 15 ДП са превъзложени), продължени са 7 ДП, от които: 2 възобновени след спиране, 3 върнати с указания на прокурор, 1 върнато на прокурор от съдебна фаза и 1 върнато по друга причина.

Приключените дела са общо 13, което представлява 20.3% от разследваните ДП в отдела за периода и 3.1% от общо разследваните ДП в НСлС за 2022 г. От тях 2 ДП (15.4%) са изпратени с мнение за съд, 9 ДП (69.2%) са изпратени с мнение за прекратяване и 2 ДП (15.4%) са изпратени с мнение за спиране. Неприключени в края на отчетния период са останали 51 ДП. Средният брой разследвани ДП от един следовател в отдела е 6.4, средният брой приключени ДП – 1.3, а с мнение за съд – 0.2.

През 2022 г. следователите от отдела са работили по 53 молби за международна правна помощ, като от предходен период са останали неприключени 12. Възложени са за изпълнение 35, допълнително възложени 6. Изпълнените СП през отчетния период са 42 или 79.3% от изпълняваните в отдела. Останалите в края на отчетния период ММП са 11. Средният брой изпълнявани ММП от един следовател в отдела е 5.3 бр., а средният брой приключени ММП – 4.2. Средният брой на разследваните ДП и изпълняваните СП на един следовател от отдела е 11.7, а средният брой на приключените ДП и изпълнените СП на един следовател от отдела е 5.5.

Към края на отчетния период следователи от отдел 03 „Стопански“ са включени в съвместни екипи за разследване по 8 ДП.

Предварителната координация и съгласуване с отсрещната страна при провеждане на разпит на лица чрез видеоконференция или телефонна конференция в НСлС е

възложена на трима следователи: по един от специализиран отдел 03 „Стопански“, специализиран отдел 06 „Киберпрестъпления“ и специализиран отдел 01 „Специализиран“ на НСлС.

Констатации и изводи за дейността на отдела

Статистическите данни сочат, че за календарната година в отдел 03 „Стопански“ са приключени 13 ДП, от тях 2 дела с мнение за съд. Има 3 ДП, образувани преди 2018 г., чието разследване продължава към момента.

Следователите от отдела са работили на екипен принцип по 8 ДП, като част от екипите са създадени преди отчетния период. В тази статистика са включени 5 ДП, които са взети на отчет в другите отдели на НСлС и по които следователи от отдел 03 участват в разследващите екипи, но не са водещи.

Един от основните индикатори за качеството и ефективността на следствената работа е броя на върнатите от съда дела. През отчетния период в отдела е върнато от съда 1 ДП.

От възложените за изпълнение на отдела 53 международни следствени поръчки, най-много поръчки са получени от Република Турция – 18, следвани от съответните компетентни органи от САЩ – 8, Руска федерация – 8. Изпълнението е в разумни срокове, като по-голяма част от тях са приключени в едномесечен и двумесечен срок от възлагането им. В края на отчетния период неприключените МПП, по които продължава провеждането на действия по разследването са 11.

Досъдебните производства, разследвани в отдел 03 „Стопански“ в по-голямата си част се отличават с фактическа и правна сложност, значителен по обем материали, характеризират се с наличие на усложнена престъпна дейност. Констатира се следните обективни причини за продължително разследване на досъдебните производства: събиране, анализ и оценка на голям обем от доказателствен материал; назначаване на сложни комплексни експертизи, които изследват дейността на различни търговски дружества за дългогодишен период от време и приобщената в тази връзка значителна по обем документация; неравномерно разпределение на досъдебните производства на случаен принцип чрез модула за случайно разпределение, което води до дисбаланс и различна натовареност на отделните следователи и до невъзможност за оптимално използване капацитета на всички следователи. Това частично се компенсира посредством създаването на екипи за разследване или възлагане на отделни действия по разследването с постановления по чл. 218 НПК. Една част от приключените дела с мнение за прекратяване (4 ДП) са прекратени на основание чл. 24, ал. 1, т. 1 от НПК, т.е. деянието не е извършено или не съставлява престъпление.

Основанието за спрените дела е чл. 244, ал. 1, т. 2 от НПК – извършителят на престъплението не е разкрит. Сравнително niskият процент на приключени досъдебни производства се дължи на обстоятелството, че в не малка степен възложените в отдела дела изискват разпити на множество свидетели, съдържат значителен по обем материали, предполагат назначаването на сложни, комплексни експертизи, както и ангажирането на чужди юрисдикции, което е свързано с удължаване срока на разследване.

Всички следователи от отдела притежават дългогодишен професионален опит и умеят правилно да планират и провеждат ПСД по възложените им ДП и СП.

От представените по-горе данни и техният анализ може да бъде направен извод, че през отчетния период в отдела са положени усилия за срочно и качествено приключване на възложените досъдебни производства в разумен срок. Отчетните резултати могат да бъдат определени като добри. Следователите от отдел 03 „Стопански“ разполагат с професионален капацитет и възможности да се справят ефективно с възложената им работа, както чрез интензивни следствени действия, така и с намирането на адекватни мерки за преодоляване на обективни пречки в дейността им. Налице са резерви и възможности за подобряване на работата на следователите от отдел 03 „Стопански“. За целта следва да се засили комуникацията с наблюдаващите прокурори, да се повиши инициативността на следователите, да се оптимизират действията им по разследване, като своевременно се планират необходимите действия по разследване и същите се провеждат по-ритмично.

Специализиран отдел 04 „Финансови разследвания“ в НСлС

През 2022 г. броят на реално работилите следователи е 13, като дейността им е подпомагана от четирима съдебни деловодители. Следователите от отдела са провеждали разследване по общо 99 ДП, което съставлява 23.5% от общо разследваните ДП в НСлС. От тях, неприключените от предходен период са 70 ДП, постъпили нови са 22 ДП (4 ДП са новообразувани и 18 ДП са превъзложени).

Приключените дела са общо 30, което представлява 30.3% от разследваните ДП в отдела за периода и 7.1% от общо разследваните ДП в НСлС за отчетната година. С мнение за съд са изпратени 8 ДП (26.7%), 15 ДП (50%) са изпратени с мнение за прекратяване, 6 ДП (20%) – с мнение за спиране и 1 ДП (3.3%) е изпратено на друга служба. Неприключени в края на отчетния период са останали 69 ДП. Средният брой разследвани ДП от един следовател в отдела е 7.62, средният брой приключени ДП е 2.3, а с мнение за съд – 0.62.

През 2022 г. следователи от специализиран отдел 04 „Финансови разследвания“ в НСлС са работили по 18 бр. молби за международна правна помощ, като от предходен период са останали неприключени 3. Възложени са за изпълнение 13, допълнително възложени са 2. Изпълнените ММПП през отчетния период са 12 или 66.7% от изпълняваните в отдела. Останалите в края на отчетния период ММПП са 6 ММПП. Средният брой изпълнявани ММПП от един следовател в отдела е 1.38, а средният брой приключени – 0.92. Средният брой на разследваните ДП и изпълняваните ММПП на един следовател от отдела е 9, а средният брой на приключените ДП и изпълнените СП – 3.23.

През отчетния период са сформирани 13 разследващи екипа с участието на следователи от отдела. По три досъдебни производства, следователи от отдела са включени в екипи за разследване, с водещи следователи от отдел 02 „Криминален“ и отдел 05 „Аналитично-методически“.

В началото на отчетния период на производство в отдела са били 70 досъдебни производства, които представляват 29.1% от общия брой (241) неприключени досъдебни производства в НСлС към 01.01.2022 г.

През периода 01.01.2022 г. – 31.12.2022 г., на следователите от специализиран отдел 04 „Финансови разследвания“ при НСлС, на основание чл. 194, ал. 2, изр. 2 НПК са възложени общо 22 досъдебни производства (15% от общо възложените ДП през годината на НСлС) с особена фактическа и правна сложност за престъпления по глава седма от Особената част на Наказателния кодекс. Седем досъдебни производства са били възобновени и върнати за разследване с указания от наблюдаващия прокурор. Запазва се тенденцията, на следователи от НСлС да се възлагат основно дела за престъпления против данъчната, финансовата и осигурителната система, като най-много са на основание чл. 194, ал. 2, пр. 2 от НПК.

Като цяло в НСлС най-голям е относителният дял на досъдебните производства с предмет на разследване престъпления против финансовата, данъчната и осигурителната системи по Глава седма от Особената част на НК (чл. 253-260), която тенденция се запазва и през отчетната 2022 г.

Работата в екип по делата с фактическа и правна сложност е предпоставка за успешното и в срок приключване на разследването, събирането на доказателства, включени в предмета на доказване по даденото досъдебно производство и възможност за неговото своевременно приключване и решаване по същество от наблюдаващия прокурор. Констатира се все по-малко пропуски при планиране и извършване на отделните действия по разследването между членовете на екипа, което от своя страна води до оптимизиране работата по съответното разследване и максимално използване капацитета на всички участващи в разследващия екип.

В края на 2022 г. на производство в отдела са останали неприключени 69 ДП, или 22.6 % от общо 306 неприключени досъдебни производства в НСлС към 31.12.2022 г.

Анализът на данните за 2022 г. сочи устойчивост в броя на досъдебните производства, приключени от следователите в отдел 04 „Финансови разследвания“.

Констатации и изводи за дейността на отдела

Работата на следователите от отдел 04 на НСлС се отличава с висока ефективност и качество на разследването, като компетентността е в широк спектър. Разследванията приключват в разумни срокове, като незначителна част от приключените дела са изпратени с мнение за спиране. Приключват се с мнение за предаване на съд досъдебни производства с фактическа и правна сложност и с немалък обем доказателствен материал, провеждани за престъпления против данъчната и финансовата система на страната, при които в предмета на доказване често пъти попада дейността на три и повече търговски дружества, както и на дружества от страни – членки на ЕС, множество контрагенти и лица, имащи пряко или косвено отношение към предмета на доказване.

Създадена е необходимата организация за приемане, анализ и планиране на действията по разследването, с цел разкриване на обективната истина по възложените за разследване досъдебни производства на следователите от отдел 04 на НСлС.

Независимо от изложеното, с оглед обема на разследване, фактическата и правна сложност на повечето досъдебни производства, разследването по този вид дела продължава с години. Най-общо причините за това са следните:

✓ образуването на досъдебни производства при липса на достатъчно данни за извършено престъпление против данъчната система (като законен повод и достатъчно данни много често се използват ревизионни актове, ревизионни доклади и приложенията към тях, изводите от които сочат за липса на реални доставки и реална търговска дейност от данъчно задълженото лице, обект на разследването; за извършени документни престъпления, но не и за престъпления по чл. 255 и сл. от НК). Независимо от това се образува досъдебно производство, по което се провежда разследване, използва се капацитет, разходват се финансови средства и като краен резултат се очертава липсата на ефективност;

✓ образуване на досъдебни производства за престъпление по чл. 255 НК с включване в предмета на разследване на повече от едно данъчно задължено лице, което на практика означава провеждане на разследване по няколко досъдебни производства, с оглед спецификата на разследване на този вид престъпления; неоснователно разширяване предмета на доказване по досъдебните производства;

✓ игнорира се основен принцип на ЗДДС, че данък се дължи при реално извършена доставка на стока или услуга, а на база използването на счетоводни документи се избягва плащането на данъчни задължения. В тази връзка образуваните досъдебни производства следва да са насочени към фирмите с реална търговска дейност; към тези, които чрез използване на неистински или на документи с невярно съдържание, неоснователно приспадат данъчен кредит и причиняват щети на държавния бюджет;

✓ честите смени на наблюдаващия прокурор за делата по чл. 255 НК и даваните различни указания от всеки следващ прокурор, с оглед неговото виждане относно разследването на този вид престъпления;

✓ задължително прилагане нормата на чл. 242 НПК с оглед нейното съдържание и систематично място в НПК;

✓ даването на указания от наблюдаващия прокурор, които не са съобразени с предмета на доказване по делото и по своето същество водят до разширяването му и затрудняват своевременното приключване на разследването.

Запазва се тенденцията от предходните години, възлаганите за разследване досъдебни производства на следователи от НСлС да не са новообразувани, а такива, които са разследвани години наред от други разследващи органи или следователи от следствените отдели към окръжните прокуратури, немалка част от които са на границата на изтичаща давност.

С цел преодоляване на констатираните проблеми в работата на следователите от отдела се създават условия за максимално използване на капацитета им в условията на повишена натовареност, за преодоляване на субективните фактори, водещи до забавяне на делата, за подобряване на комуникацията с прокурорите и изграждане на работещ екип следовател/прокурор, чрез провеждане на периодични работни срещи с прокурори по

конкретни досъдебни производства, за приключване на останалите на производство дела, образувани преди 2018 г., както и за осъществяване на контрол върху качеството и сročността на разследване.

Констатирана е необходимост от извършване на анализ на всички образувани и неприключени досъдебни производства, които са с предмет на разследване – деяние по чл. 255 НК и обект – данъчно-задължено лице, което не извършва реална търговска дейност и съответно решаването им по същество от компетентната прокуратура с постановление за прекратяване или такова, когато давността за преследване по чл. 309 и чл. 227б от НК не е изтекла.

Приоритет на следователите от отдела е повишаването на ефективността на разследването, в т.ч. и чрез използване на екипния принцип на работа по досъдебни производства с особена фактическа и правна сложност, включително и чрез създаване на съвместни екипи със следователи от следствените отдели в страната, както и повишаване на професионалната квалификация на следователите чрез подходящи организационни формати.

От представените по-горе данни и анализа на резултатите от дейността на следователите и съдебните служители в отдела, може да бъде направен извод, че през отчетния период в отдел 04 „Финансови разследвания“ е създадена необходимата организация за приемане, анализ, планиране, провеждане на действията по разследването и приключване на възложените за разследване досъдебни производства.

Специализиран отдел 05 „Аналитично–методически“ в НСлС

През 2022 г. броят на реално работилите следователи е 5. Дейността на следователите от отдела се подпомага от двама съдебни деловодители и четирима служители, заемащи експертни длъжности.

Функционалните задължения на следователите от отдел 05 „Аналитично-методически“ в НСлС се осъществяват в две направления:

✓ дейност по разследването;

✓ аналитично-методическа дейност – оказване на методическа помощ на следователите от окръжните следствени отдели в окръжните прокуратури по конкретни разследвания; изготвяне на доклади, информации и анализи на дейността на НСлС и окръжните следствени отдели в окръжните прокуратури, участие в осъществяването на ревизионната дейност на отдел 06 „Административен“ при ВКП по отношение на окръжните следствени отдели в окръжните прокуратури; подготвяне на проекти на становища по въпроси, касаещи дейността на НСлС и окръжните следствени отдели и др.

През отчетния период, следователите в отдел 05 „Аналитично-методически“ в НСлС са провеждали разследване по общо 34 досъдебни производства, което съставлява 8.1% от общо разследваните ДП в НСлС. От тях, неприключените от предходен период ДП в отдела са 25 ДП, постъпили нови 7 ДП, от които 1 ДП е новообразувано, а 6 ДП са превзложени.

Приключените дела са общо 12, което представлява 35.3% от разследваните ДП в отдела и 2.9% от общо разследваните ДП в НСлС за 2022 г. С мнение за съд са изпратени 3 ДП (25%), с мнение за прекратяване – 5 ДП (41.7%), с мнение за спиране – 3 ДП (25%) и 1 ДП (8.3%) е изпратено в друга служба по компетентност. Неприключени в края на отчетния период са останали 22 досъдебни производства. Средният брой разследвани ДП от един следовател в отдела е 6,80, средният брой приключени – 2.40, като средният брой приключени с мнение за съд – 0.60.

През 2022 г. следователи от специализиран отдел 05 „Аналитично-методически“ в НСлС са работили по 17 молби за международна правна помощ, като от предходен период са останали неприключени 9. Възложени са за изпълнение 7 ММПП, допълнително възложена е една ММПП. Изпълнените молби за международна правна помощ през отчетния период са 15 или 88.2% от изпълняваните в отдела. Останали в края на отчетния период са 2 ММПП. Средният брой изпълнявани ММПП от един следовател в отдела е 3.40, а средният брой приключени ММПП от един следовател в отдела е 3.

Средният брой на разследваните ДП и изпълняваните СП на един следовател от отдела е 10.20, а средният брой на приключените ДП и изпълнените молби за международна правна помощ на един следовател от отдела е 5.40.

Броят на разследванията в екипи, в които участват следователи от отдела е по 10 ДП. От тях, по 8 екипни ДП следователи от отдел 05 „Аналитично-методически“ в НСлС са били водещи разследването, а по останалите 2 ДП водещите разследването следователи са от други отдели, а следователи от отдел 05 са били допълнително включени в екипа.

От 01.02.2021 г. двама следователи от отдел 05 „Аналитично-методически“ са били включени в състава на група за разпределение на досъдебни производства и молби за правна помощ в НСлС с предмет „Компютърни престъпления и събиране на електронни доказателства“¹³, създадена със заповед на директора на НСлС.

През отчетната година следователите в отдела са работили по 74 новопостъпили административни преписки¹⁴. Всички преписки са били приключени. Следователите от отдела са участвали в работни групи¹⁵, комисии¹⁶ и проверяващи екипи¹⁷.

Констатации и изводи за дейността на отдела

Следователите в отдела постигат обоснованост и пълнота при провежданите разследвания. Изготвените от тях процесуални актове, а също така и кореспонденция по съответните административни преписки, се характеризират с прецизност, мотивираност, изчерпателност и задълбоченост. Изпълняват стриктно, точно и в срок указанията на наблюдаващите прокурори. Спазват процесуалните срокове за разследване.

През отчетния период не са констатирани нарушения, допускани от следователите в отдела.

Във връзка с дейността на разследващите екипи, в които участват следователи от отдела, завеждащият отдел 05 ежеседмично е осъществявал контакт с разследващите органи от отдела, като се е информирал лично за евентуални проблеми от различен характер. Такива не са били констатирани.

В отдел 05 „Аналитично-методически“ е създадена необходимата организация както по отношение на дейността по разследване, така и по отношение административно-методическата дейност.

Специализиран отдел 06 „Киберпрестъпления“ в НСлС

Отдел 06 „Киберпрестъпления“ е нов отдел в структурата на НСлС от 01.09.2022 г. През 2022 г. броят на реално работилите следователи е 5, като дейността им е подпомагана от двама съдебни деловодители. През отчетния период, следователите от отдела са провеждали разследване по общо 41 досъдебни производства, което съставлява

¹³ Групата е съществувала до момента на утвърждаване на новата структура на НСлС съгласно Заповед № РД-04-250/26.08.2022 г. на главния прокурор.

¹⁴ Част от тях за: съгласуване на проект на ЗИД на Закона за чужденците в Република България; съгласуване на Проект на Постановление на МС за създаване на Съвет за криминологични изследвания и за приемане на правилник за неговата дейност и др; попълване на регистър по образец „Изпратени/получени искания за правна помощ“ във връзка с дела за изпиране на пари за периода 2017-2021 г. и др.

¹⁵ Във връзка с: Преглед на действащата нормативна уредба, относима към електронните подписи и към създаването и удостоверяването на електронните документи/дела и услуги; проучване на възникналите до момента въпроси и установени неясноти във връзка с прилагането на Правилата за електронен документооборот и предоставяне на електронни услуги в ПРБ; изготвяне на проект за изменение и допълнение на посочените Правила и др.; Изготвяне на законодателни изменения във връзка с процедура за нарушение № 2021/2098 на Европейската комисия за неизпълнение от страна на България на задълженията за транспониране в българското законодателство на разпоредби от Директива 2012/13 ЕС от 22.05.2012 г. относно правото на информация в наказателното производство; Изготвяне на законодателни изменения във връзка с препоръките от Доклада за Република България по фаза 4 от мониторинга по прилагане на Конвенцията за подкупването на чужди длъжностни лица в международните търговски сделки към Организацията за икономически сътрудничество и развитие.

¹⁶ Извършване на проверка за спазване от страна на следователите в НСлС на раздел VIII, глава пета от ПАПРБ и Правилата за приемането, съхраняването, предаването и унищожаването на веществени доказателства в НСлС; Извършване на инвентаризация на досъдебните производства, молбите за правна помощ, европейските заповеди за разследване и преписките (в т.ч. административни) в НСлС за 2021 г.

¹⁷ Участие в конкурсна комисия във връзка с конкурс за повишаване в длъжност „следовател“ в НСлС, обявен с Решение на ПК на ВСС по Протокол № 20/02.06.2021 г.; Извършване на тематична ревизия на място на дейността на Окръжния следствен отдел в ОП Шумен.

9.7% от общо разследваните ДП в НСлС. Неприклучените от предходен период са 16 ДП, постъпили нови са 22 ДП, от които 7 ДП са новообразувани и 15 ДП са превъзложени.

Приклучените дела са общо 2, което е 4.9% от разследваните ДП в отдела и 0.5% от общо разследваните ДП в НСлС за 2022 г. Приклучените ДП са изпратени с мнение за спиране. Неприклучени в края на отчетния период са останали 39 ДП. Средният брой разследвани ДП от един следовател в отдела е 8,20, средният брой приклучени ДП е 0,40.

През 2022 г. следователи от специализирания отдел 06 „Киберпрестъпления“ в НСлС са работили по 27 молби за международна правна помощ, като от предходен период са останали неприклучени 8. Възложени са за изпълнение общо 14, допълнително възложени са 5. ММПП през отчетния период са 10 или 37% от изпълняваните в отдела. Останалите в края на отчетния период ММПП са 17.

Средният брой изпълнявани ММПП от един следовател в отдела е 5.40, а средният брой приклучени ММПП от един следовател в отдела е 2. Средният брой на разследваните ДП и изпълняваните ММПП на един следовател от отдела е 13.60, а средният брой на приклучените ДП и изпълнените СП на един следовател от отдела е 2.40.

Разследванията в екипи, с водещи следователи от други отдели в НСлС, в които участват и следователи от отдел 06 „Киберпрестъпления“, са 3.

В периода от 01.09.2022 г. до 31.12.2022 г. следователи от отдел 06 „Киберпрестъпления“ са участвали в работна група в МП за изготвяне на изменения в НК и НПК, свързани с разследването на престъпления срещу интелектуалната собственост; две обучения от представители на британската Агенция за борба с престъпността; срещата на Европейско-Американската работна група по криптовалюти, организирана от Департамента по правосъдие на САЩ в Букурещ.

Констатации и изводи за дейността на отдела

Част от досъдебните производства, възложени за разследване в отдела, се отличават със специфичен предмет на разследване, значителен по обем материали, характеризират се с наличие на престъпна дейност на повече от две лица, на голям кръг пострадали, както и на квалифициращи престъпната дейност признаци. По почти всички от тях се изисква събиране и анализ на голям брой доказателствен материал, включително и електронни доказателства. По част от делата се изисква работа със специфични софтуерни инструменти за оглед и анализ на транзакции на криптоактиви. От разследваните досъдебни производства 12 са образувани и водени за извършени престъпления по чл. 159, ал. 4, вр. с ал. 1 НК (разпространение на порнографски материали, за създаването на които са използвани малолетни и непълнолетни лица). Иззети са огромен брой електронни доказателства – общо над един милион файла с порнографско съдържание и са назначени над 30 експертизи.

Възлагането на новообразуваните дела за отчетния период и превъзлагането от други ведомства не е обусловено от законодателни промени в компетентността на НСлС, извършено е при същата законодателна уредба, действаща от 2015 г. Делата се отличават с фактическа и правна сложност и изискват задълбочена и аналитична работа за успешното им приклучване. Осигурени са оптимални условия за активни действия по разследването, съдействие от различни държавни институции и изключително добра съвместна работа на отдела с чуждестранни партньори от САЩ и Великобритания.

Част от постъпилите новообразувани дела са образувани по Глава девета „а“ от НК. Разследването им изисква запознаване с голям обем нормативна база, свързана с организацията на киберсигурността на различни държавни органи, както и запознаване със съответните технически данни и изисквания. При разследването на този вид дела се налага и осъществяване на логистика по извършване на действия по разследването, при които се ангажира участието на различни институции, както и активна помощ от различни чуждестранни партньори. Следователите от отдел 06 „Киберпрестъпления“ са изградили отлични отношения с партньорските служби и регулярно получават съдействие и обменят опит с тях.

Част от провежданите разследвания са за извършени престъпления в чужбина. Разследването във всички тези производства е обвързано със събиране на информация със

съдействието на компетентните български и чуждестранни служби, както и изпращане на предложения за изпращане на молби за правна помощ.

В много случаи приключването на досъдебните производства е обусловено именно от получаването на отговор на изпратените молби за правна помощ. Предметът на доказване по възложените досъдебни производства, както и времето, необходимо за провеждане на обективно разследване, не предполага разследването да бъде проведено в изключително кратък срок. Приключването на повечето досъдебни производства е обусловено и от получаване на заключения по назначени специфични и комплексни експертизи, които обективно не могат да бъдат изготвени в рамките на първоначално определените срокове.

Въпреки големият обем от събрани доказателства и усложнената престъпна дейност по голяма част от делата, всички следователи от отдела полагат усилия за срочно приключване на възложените им разследвания.

От анализа на дейността на следователите се очертаха няколко причини, поради които не е по-голям делът на приключените досъдебни производства: спецификата на самия предмет на възложените разследвания, дългият период в някои случаи, който е изминал от образуване на ДП до превъзлагането му за разследване в НСлС, големият обем на досъдебните производства, сложността на експертизите, необходимостта от получаване на резултати от изпратени молби за правна помощ до голям брой чужди държави, включително и до офшорни зони. Нерешен към момента е проблемът, който възниква с намирането и ангажирането на вещи лица, чиято компетентност е по-специфична. Такива са вещите лица, които следва да извършват експертизи по дела за екологични престъпления, както и по дела по чл. 123 НК. Като положителна стъпка за преодоляване на трудностите може да се отбележи дейността на експертите към отдел „Криминалистика“ в НСлС, които въпреки големият обем работа полагат изключителни усилия за срочно и качествено изготвяне на експертните заключения. В други случаи голямата ангажираност на вещи лица с определена квалификация също се явява пречка за по-бързото приключване на делата.

Констатира се неравномерна натовареност на отделни следователи в рамките на отчетния период. Това наложи и предприемане на мерки за нейното преодоляване. Натоварването на отделните следователи се оценява не само с оглед на броя на разпределените ДП и МПП, но и с извършването на интензивни действия по приоритетни разследвания. Една от предприетите мерки бе следователи за определен период от време да бъдат освободени от възлагане на ДП и молби за правна помощ, както и да бъдат своевременно определени екипи за разследване.

За повишаване качеството на разследванията, са предприети следните действия:

✓ В ежедневната работа на отдела е наложено провеждане на неформални съвещания, на които да се обсъждат проблеми, които възникват в хода на разследване по делата и намиране на решения, за тяхното преодоляване.

✓ Организирах се онлайн консултации с водещи експерти, като със съдействието на британските и американските ни партньори, следователи от отдела получиха безплатен достъп до софтуерни инструменти за проследяване на трансакции в криптоактиви и до съответните обучителни ресурси.

✓ Включването на следователи в повече обучителни програми за повишаване на квалификацията на следователите. За отчетния период всички 5 следователи от отдела са участвали в провеждани обучения в страната и чужбина, като броят на обученията и семинарите, в които са участвали следователите от отдел 06 „Киберпрестъпления“ е 5.

Работата на следователите от отдел 06 „Киберпрестъпления“ се отличава с висока ефективност и качество на разследването. Отделът е новосформиран, като компетентността е специфична и с широк спектър. Констатира се стремеж на следователите от отдела да приключват досъдебните производства във възможно най-кратки срокове, което не винаги е осъществимо поради спецификата на предмета на разследване, необходимостта от назначаване на експертизи за изследване на изключително голям брой иззети информационни носители и прекомерната заетост на

експертите от отдел „Криминалистика“ на НСлС. Като проблем по делата, останали за разследване от предишен период, се запазва възлагането и изготвянето на съдебно-счетоводни и строително-технически експертизи, което е силно затруднено както от действащата законодателна уредба, така и от липсата на достатъчен брой квалифицирани експерти.

РАЗДЕЛ III

АНАЛИЗ НА ДЕЙНОСТТА НА СПЕЦИАЛИЗИРАНАТА АДМИНИСТРАЦИЯ НА НСлС И ЗА ДЕЙНОСТТА НА ОТДЕЛ ЕИСПП

Специализираната администрация на НСлС се ръководи от съдебен администратор, подпомаган от административен секретар и се организира в:

- ✓ отдел „Оперативен дежурен център“, който се ръководи от началник отдел, пряко подчинен на директора на НСлС и заместник на главния прокурор по разследването;
- ✓ отдел „Криминалистика“, който се ръководи от началник отдел, пряко подчинен на директора на НСлС и заместник на главния прокурор по разследването;
- ✓ служба „Регистратура и деловодство“, която се ръководи от завеждащ служба;
- ✓ служба „Документно обслужване“, която се ръководи от завеждащ служба;
- ✓ служба „Архив“, която се ръководи от завеждащ служба;
- ✓ служба „Защита на класифицираната информация“, която се ръководи от служител по сигурността на информацията;
- ✓ служители в специализираните отдели за разследване в НСлС.

Дейността на Националната следствена служба по направленията: финансово-стопански дейности, човешки ресурси, правни дейности, вътрешен одит, информационно обслужване и технологии, институционални и международни отношения, връзки с обществеността и протокол, стопанисване на сградния фонд и техническо обслужване, се осигурява от служители в общата администрация в състава на АГП.

Отдел „Оперативен дежурен център“ в НСлС

Служителите от отдел „Оперативен дежурен център“ в НСлС подпомагат оперативно работата на следователите при разследването по досъдебни производства и молби за правна помощ и осигуряват работата на дежурните следователи, като осъществяват:

- ✓ непрекъснато дежурство за наблюдение на оперативната обстановка в страната, приемане на информация за извършени престъпления и докладването ѝ на директора на НСлС и заместник на главния прокурор по разследването;
- ✓ оперативно управление на силите и средствата на НСлС по всяко време на денонощието;
- ✓ координиране на действията с други държавни органи;
- ✓ изготвяне на справки от съответните информационни фондове в извънработно време, по искане на водещия на разследващия екип, при спазване на определения от директора на НСлС ред;
- ✓ технически контрол на сградите и територията на НСлС, постоянно следене на изградените в Националната следствена служба системи за сигурност (система за контрол на достъпа, сигналноохранителна и сигналнооповестителна системи, система за видеонаблюдение и пожароизвестителна система) и предприемане на съответни действия за поддържането на системите в изправност;
- ✓ осъществяване на пропускателния режим в сградите на НСлС.

Дежурният служител от отдел „Оперативен дежурен център“ в НСлС следи състоянието на оперативната обстановка в страната, приема съобщения и сигнали, отнасящи се до дейността на НСлС, от службите на МВР, от окръжните прокуратури,

СГП, от други ведомства и институции, обществени организации, граждани, средства за масово осведомяване и др. След получаване на сигнал, извършва допълнително проучване и анализ на наличната информация и уведомява незабавно директора на НСЛС, с цел предприемане на действия по компетентност.

През 2022 г. в оперативния дежурен център са получени, регистрирани и докладвани общо 168 сигнала и съобщения за произшествия, извършени престъпления и други от общественозначим характер. За сравнение, през 2021 г. са постъпили 124 сигнала, а през 2020 г. – 50.

Всички получени сигнали своевременно са докладвани на директора на НСЛС, а при негово отсъствие – на определен заместник-директор на НСЛС. Според източника на информацията, сигналите се разпределят по следния начин:

- ✓ постъпила информация от магистрати и служители на структурата на ПРБ – 59;
- ✓ постъпили сигнали от структурни единици в състава на МВР – 107;
- ✓ постъпили сигнали от частни лица – 1;
- ✓ регистрирани сигнали във връзка с информация, получена от средствата за масово осведомяване – 1.

Според характера на получените сигнали, същите се групират в следните направления:

- ✓ уведомления за участие в действия по разследването на експерт-криминалисти с работно място в следствени отдели в окръжните прокуратури, на които са разпределени мобилни центрове за разследване – 53;
- ✓ сигнали за незаконен трансфер на радиоактивни източници/материали през ГПКК на Република България – 84;
- ✓ уведомления за тежки пътно-транспортни произшествия – 9;
- ✓ уведомления за железопътни катастрофи – 5;
- ✓ уведомление за възникнали инциденти в сферата на въздухоплаването – 1;
- ✓ уведомления за локализация на лица, заложили за проследяване в системите за граничен контрол по ГКПП, ГПУ и РУ МВР в страната – 8;
- ✓ уведомление за нерегламентирано съхранение на опасни отпадъци – 1;
- ✓ уведомление за извършване на тройно убийство – 1;
- ✓ уведомления за аварии в обекти на отбранителната индустрия – 4;
- ✓ уведомление за възникнало значимо наводнение – 1;
- ✓ други.

По-важни моменти, свързани с получените сигнали в отдел „Оперативен дежурен център“ в НСЛС:

1. Наводнение в района на с. Богдан и с. Каравелово, община Карлово, вследствие скъсване на диги по поречието на река Стряма.

2. Нерегламентирано съхранение на опасни отпадъци в района на с. Кривина, област София.

3. Тежко пътно-транспортно произшествие на околновръстното шосе в гр. София, при което микробус, превозващ нелегални мигранти, е блъснал служебен микробус на МВР. Ранени са трима полицаи (един от тях по-късно е починал в болнично заведение).

Отдел „Оперативен дежурен център“ в НСЛС осигурява технически контрол на сградите и територията на НСЛС и осъществява постоянен мониторинг на системите за сигурност в НСЛС. При установяване на неизправност, незабавно уведомява началника на отдел „Оперативен дежурен център“ в НСЛС, който предприема съответните действия за поддържането на системите в изправност.

Служителите от отдел „Оперативен дежурен център“ в НСЛС осъществяват контрол по спазването на пропускателния режим и охрана на сградите и района за сигурност на НСЛС в работно и извънработно време.

Националната следствена служба е определена за *орган за изпълнение на задълженията на Република България по чл. 14 и чл. 15 от Директива 2019/713 на Европейския парламент и на Съвета* (писмо с рег. № 92-08-3/17/11.08.2021 г. на заместник-

министъра на правосъдието). В тази връзка със заповед на директора на НСлС е създаден ред за изпълнение на задълженията по чл. 14 и чл. 15 от посочената Директива и на отдел „Оперативен дежурен център“ в НСлС е възложено да изпълнява функциите на *Национално оперативно звено за контакт* във връзка с обмен на информация, по смисъла на чл. 14 от Директивата, достъпно 24 часа в денонощието, седем дни в седмицата.

Отдел „Криминалистика“ в НСлС

Служителите от отдел „Криминалистика“ в НСлС подпомагат експертно и технически работата на следователите и прокурорите при разследването на досъдебни производства, изпълнението на молби за правна помощ и европейски заповеди за разследване, като:

- ✓ участват в провеждане на действия по разследването и оказват специализирана помощ на следователите при откриването, фиксирането и изземването на следи и веществени доказателства;
- ✓ обезпечават технически провеждането и документирането на действия по разследването;
- ✓ извършват криминалистичен анализ по досъдебни производства и съдействат на следователите при назначаване на експертизи;
- ✓ обезпечават технически провеждането и документирането на действия по разследването;
- ✓ изготвят експертизи за нуждите на наказателните производства;
- ✓ оказват методическа и техническа помощ на окръжните следствени отдели по конкретни разследвания, след съгласуване с директора на НСлС и заместник на главния прокурор по разследването (за служителите с работно място в НСлС), респ. с административния ръководител на съответната окръжна прокуратура и СГП (за служителите с работно място в следствения отдел), а в извънработно време – с дежурния служител от отдел ОДЦ, респ. дежурния следовател от съответния следствен отдел;
- ✓ при необходимост, извършват проверка в съответните информационни фондове във връзка с изготвяне на експертизи (експертни справки) по конкретни досъдебни производства или други действия по разследването, при спазване на определен от директора на Националната следствена служба и заместник на главния прокурор по разследването ред;
- ✓ поддържат и обезпечават мобилните центрове за разследване, предоставени на НСлС, окръжните прокуратури и СГП.

Със заповеди на главния прокурор на Република България мобилните центрове за разследване са разпределени за нуждите на Националната следствена служба (3 бр.) и за нуждите на следните прокуратури: Софийска градска прокуратура, ОП София, ОП Бургас, ОП Велико Търново, ОП Варна, ОП Пловдив, ОП Благоевград, ОП Русе, ОП Стара Загора, ОП Хасково, ОП Враца.

Изготвяне на експертизи в отдел „Криминалистика“

Съгласно чл. 6 от Правилата за организация и работата на отделите „Криминалистика“ и „Оперативен дежурен център“ в НСлС и на мобилните центрове за разследване, експертите от отдела се вписват в списъците за вещи лица по чл. 398 ЗСВ и изготвят криминалистични експертизи за нуждите на досъдебното и съдебното производство по наказателни дела.

Експертите от отдел „Криминалистика“ в НСлС извършват експертизи само във връзка с изпълнение на целите и функциите на отдела.

В отдел „Криминалистика“ към момента се извършват следните видове експертизи: почеркови, документно-технически, видеотехнически с идентификационна цел, лицево-идентификационни, технически, компютърно-технически, технически на комуникационни устройства, дактилоскопни, трасологически, балистически, фоноскопни, икономически и физикохимични (тютюн).

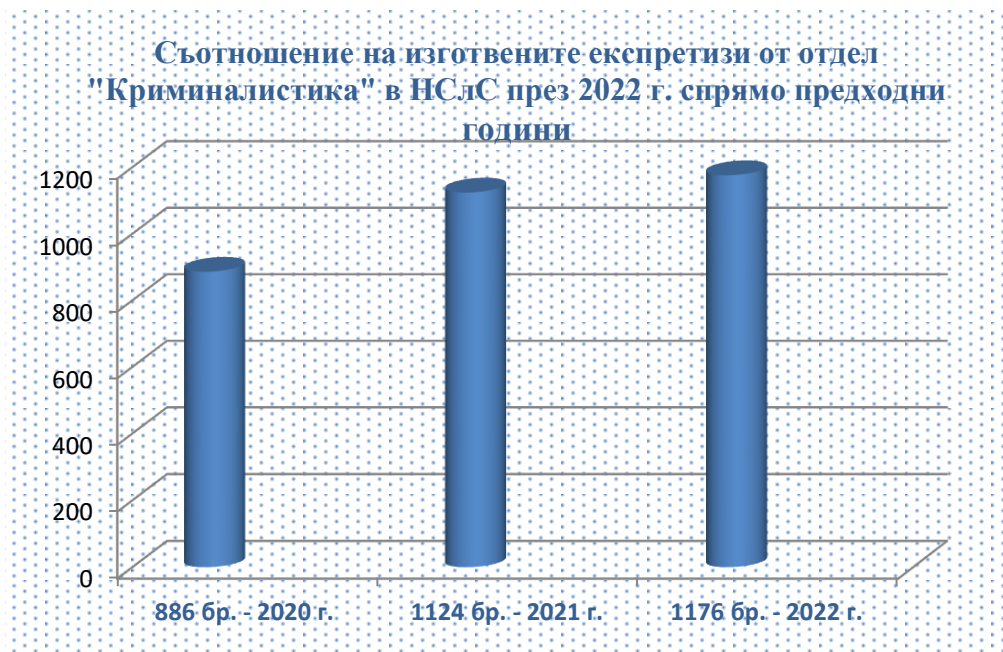
Основен дял в количествено изражение са изготвените съдебно-почеркови, видеотехнически, фоноскопни, технически, технически експертизи на комуникационни устройства и компютърно-технически експертизи. Налице е трайна тенденция на нарастване на броя на възложените и изготвени експертизи на експертите от отдел „Криминалистика“ в НСлС.

През 2022 г. служителите от отдел „Криминалистика“ в НСлС са изготвили общо 1 176 експертизи. От тях експертите с работно място в НСлС са изготвили общо 386 експертизи, от които 146, възложени от следователи в НСлС, 69 – от следователи в СО в СГП, 40 – от следователи от СО в СП (закрита), 128 – от следователи от други следствени отдели в прокуратури в страната и 3 – от съд. Експертите от отдела с работно място – следствения отдел в съответната окръжна прокуратура, с разпределен мобилен център за разследване, са изготвили общо 790 експертизи.

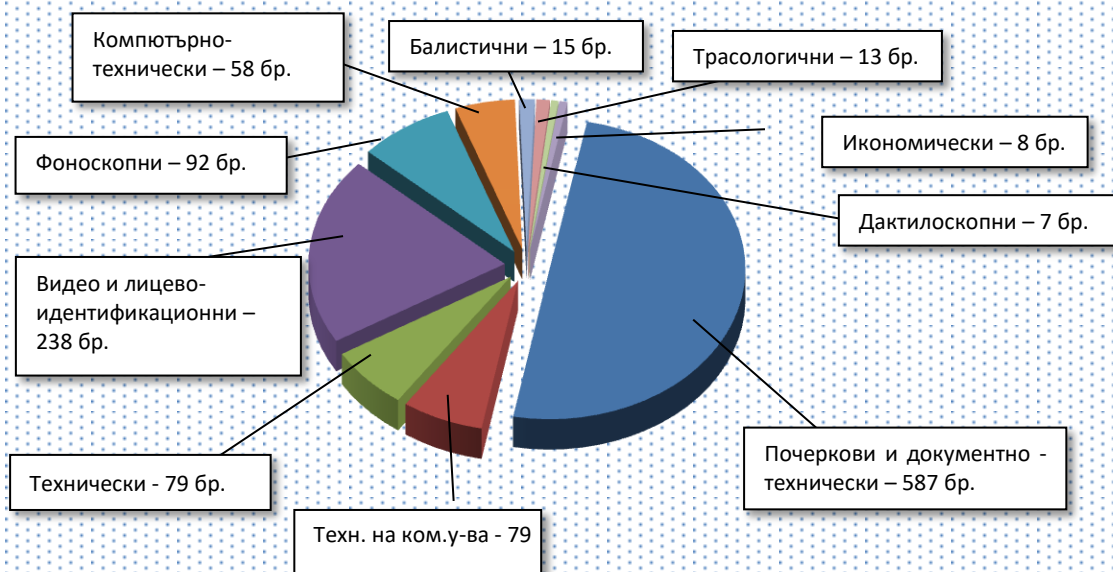
През 2022 г. се наблюдава нарастване с изключително бързи темпове на броя на възложените компютърно-технически експертизи (на носители на компютърно информационни данни, изследване в интернет пространството и др.) и технически експертизи на комуникационни устройства (мобилни телефони, таблети, смарт часовници, навигационни системи и др.), като към края на 2022 г. неизготвените експертизи за този вид изследвания са над 50. Това се дължи на факта, че в последните години е налице постоянен и устойчив ръст на извършваните киберпрестъпления и провежданите разследвания на цифрови доказателства. При двата вида изследвания често се анализират големи обеми от информация, изискващи продължително време за обработка и анализ, което възпрепятства и забавя определените срокове по други експертизи в тази област, назначени към същия период.

Служителите от отдел „Криминалистика“ с работно място в НСлС през 2022 г. са изготвили общо 45 технически и компютърно-технически експертни справки.

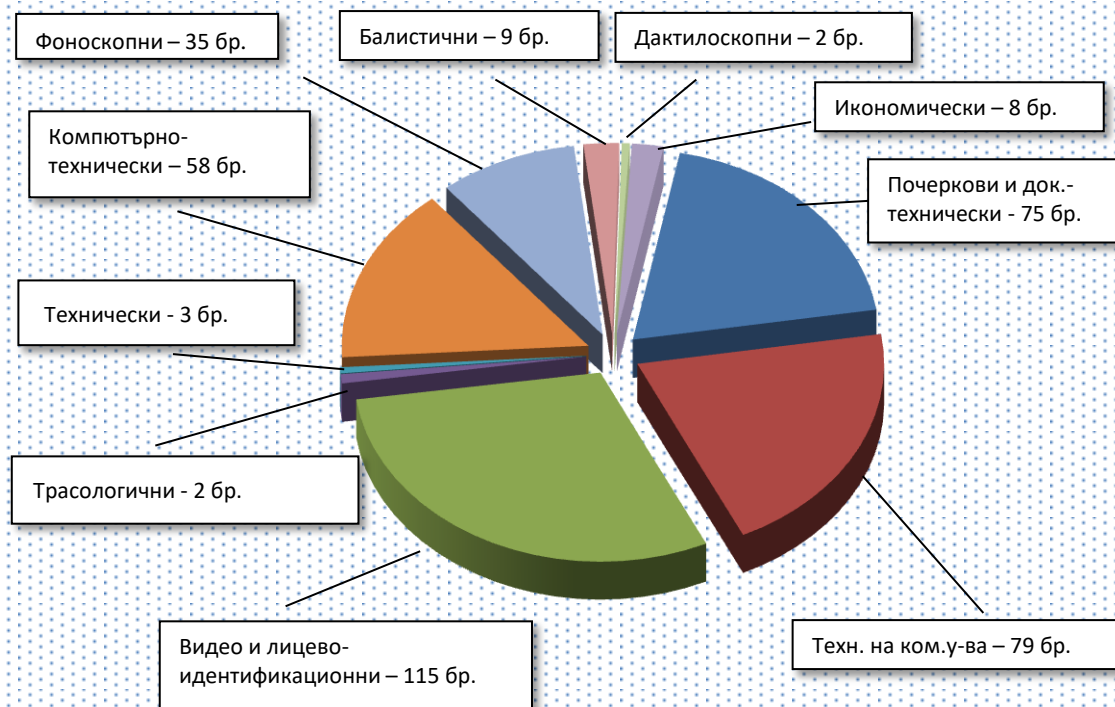
През годините се наблюдава трайна тенденция на нарастване на броя на възложените и изготвени експертизи от отдела. За сравнение, през 2020 г. са изготвени 886 експертизи, през 2021 г. – 1 124 и през 2022 г. – 1 176.

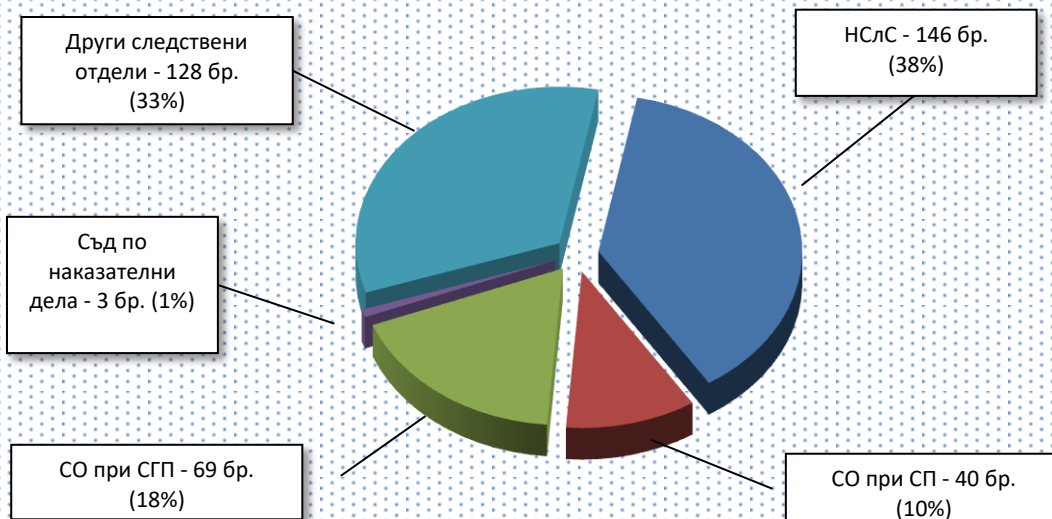
**Разпределение на изготвените експретизи от отдел
"Криминалистика" в НСлС през 2022 г.
по видове (общо 1176 бр.)**

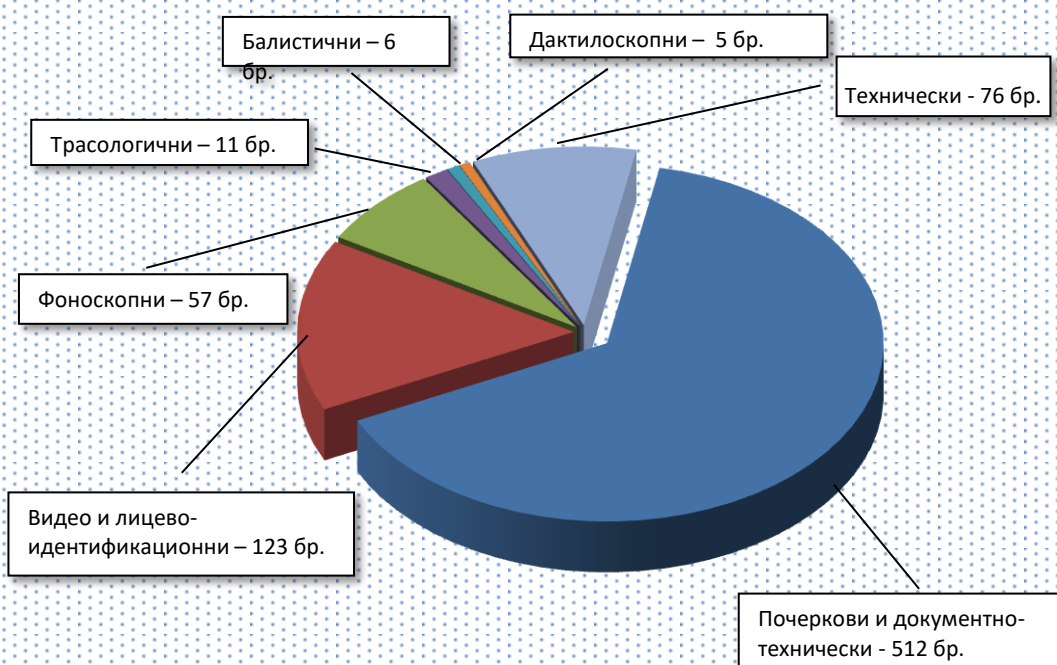
**Видове изготвени експретизи от служители на отдел
"Криминалистика" с работно място в НСлС
през 2022 г. (общо 386 бр.)**

Разпределение на възложените експретизи на служителите от отдел "Криминалистика" с работно място в НСлС през 2022 г. (по възложители)

Видове изготвени експретизи от служители на отдел "Криминалистика" в НСлС с работно място в следствения отдел на СГП, СЦ, ОП - София, ОП - Бургас, ОП - Варна, ОП - В. Търново, ОП - Пловдив, ОП - Ст. Загора, ОП - Русе, ОП - Благоевград през 2022 г. (общо)

Изготвени експертизи от служители на отдел „Криминалистика“ в НСлС с работно място следствения отдел в съответната окръжна прокуратура през 2022 г. (по отдели)

СЛЕДСТВЕН ОТДЕЛ	ИЗГОТВЕНИ ЕКСПРЕТИЗИ
СО при ОП – Бургас	114
СО при ОП – София	107
СО при СГП	101
СО при ОП – Пловдив	97
СО при ОП – Русе	90
СО при ОП – Благоевград	68
СО при ОП – Стара Загора	61
СО при ОП – Варна	54
СО при СП (закрита)	53
СО при ОП – Велико Търново	45
ОБЩО:	790 бр.

Участие в действия по разследването на служители от отдел „Криминалистика“

Служителите от отдел „Криминалистика“ в НСлС, освен изготвяне на експертизи, ежедневно подпомагат работата на следователите от Националната следствена служба, следователите от следствените отдели в окръжните прокуратури и в Софийската градска прокуратура при провеждане на действия по разследването. Служителите от отдела, с работно място в НСлС, са на разположение за посещаване на всички видове местопроизшествия от следователи от НСлС, съгласно утвърден график от директора на НСлС.

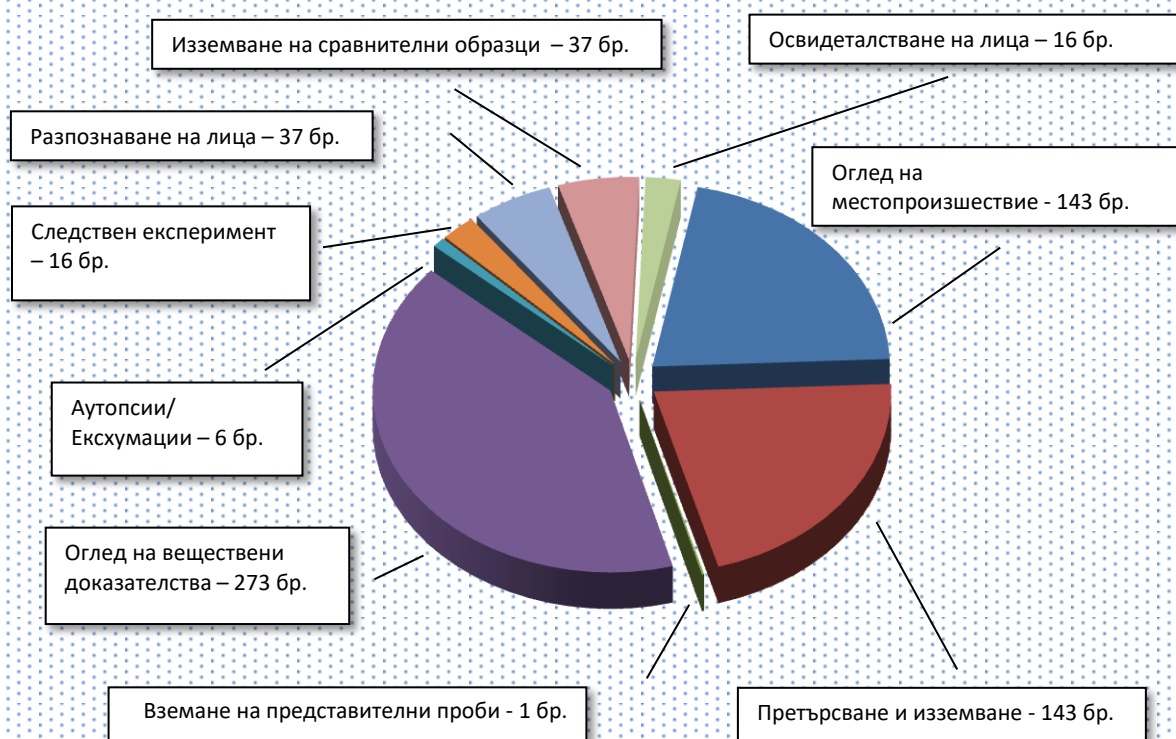
През 2022 г. служителите от отдел „Криминалистика“ (експерт-криминалисти и специалист-криминалисти) с работно място в НСлС, както и тези с работно място в следствения отдел в съответната окръжна прокуратура, СГП и СП (закрита), с разпределен мобилен център за разследване, са участвали в извършване на общо 672 действия по разследването – огледи на местопроизшествия, огледи на веществени доказателства, претърсване и изнемване, разпознаване на лица, следствени експерименти и др. От тях: служителите с работно място в НСлС са участвали в 115 действия по разследването (от които 102 на НСлС, 6 на СО в СГП, 4 на СО в СП и 3 други следствени отдели в окръжни прокуратури), а тези, с работно място следствения отдел в съответната окръжна прокуратура – в 557 действия по разследването. За сравнение, през 2021 г. служителите от отдела са участвали в 729 действия по разследването, като през 2022 г. се наблюдава спад в общия брой на действията по разследването, но същевременно е налице увеличение на посетените претърсвания и изнемвания и извършените огледи на веществени доказателства.

Служителите от отдела са изготвили общо 978 фотоалбума за извършени действия по разследването, от които 277 за разпознаване на лица по снимка и 701 от оглед на местопроизшествие, оглед на веществени доказателства и др.

През 2022 г. служителите на длъжност „Програмист-криминалист“ и „Главен експерт-криминалист“ (техническо изследване на информационни и комуникационни устройства) са участвали в 51 действия по разследването при изнемването на компютърно-информационни данни и такива от комуникационни устройства, от общо проведени 115 огледа на местопроизшествие, претърсване и изнемване, следствени експерименти, оглед на веществени доказателства и др.

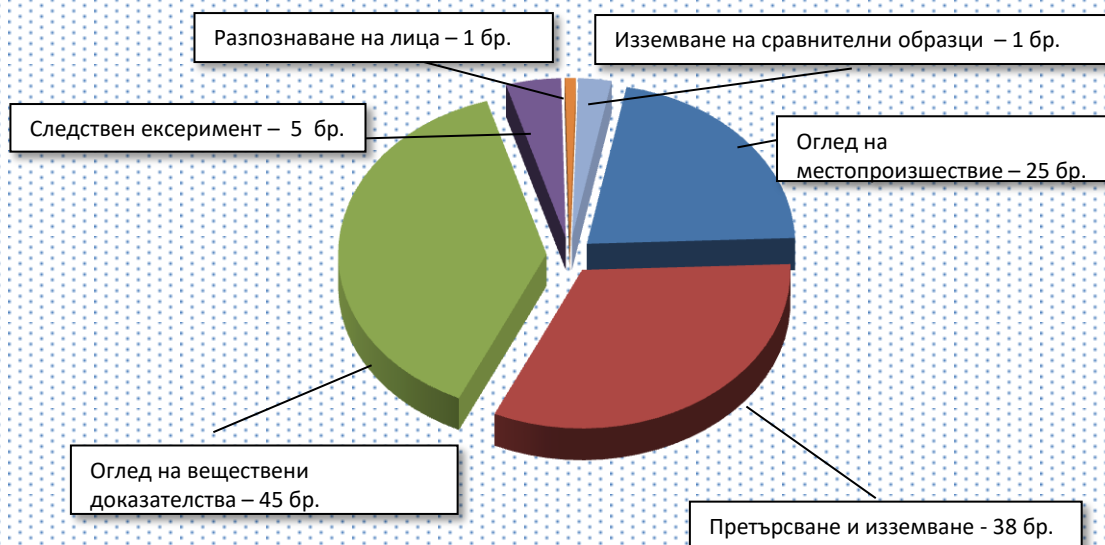
Във връзка с изпълнение на молби за правна помощ от САЩ са проведени няколко съвместни операции на НСлС и Федералното бюро за разследване, свързани с разследвания на рансъмуер атаки, както и с Департамента по вътрешна сигурност на САЩ, свързани с разследване на група от сайтове за разпространение на детска порнография, администрирани от български гражданин. В ход са и други подобни операции, свързани с разследване на киберпрестъпления с различни американски агенции. При изпълнение на молбите за правна помощ, свързани с престъпления в кибернетичното пространство, следователите от НСлС се подпомагат основно от служителите на длъжност „Програмист-криминалист“ в НСлС.

Участие на служители от отдел "Криминалистика" в НСлС в действия по разследването през 2022 г. по видове (общо 672 бр.)

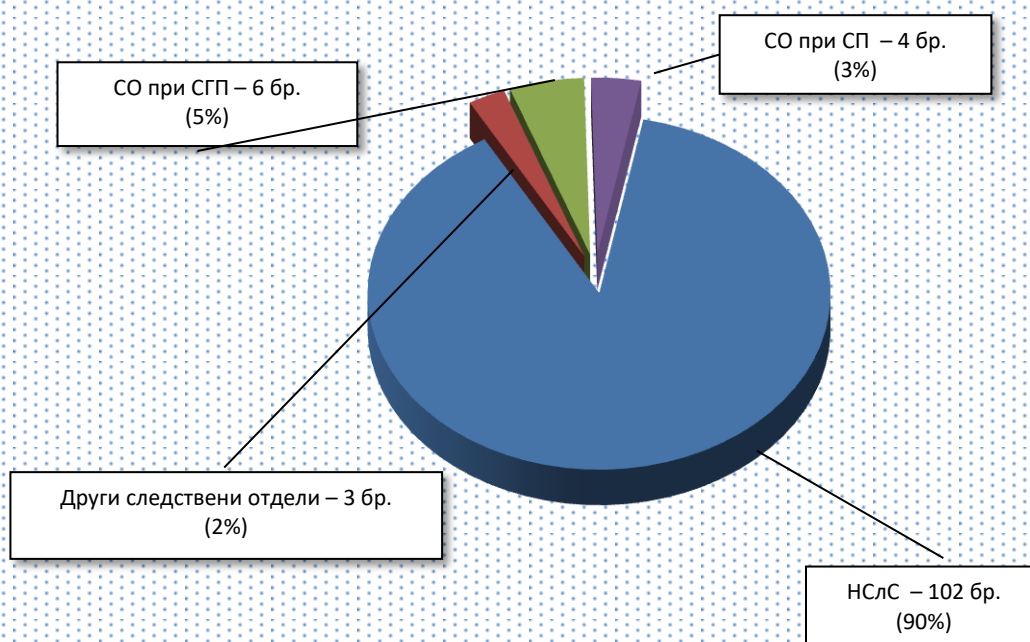

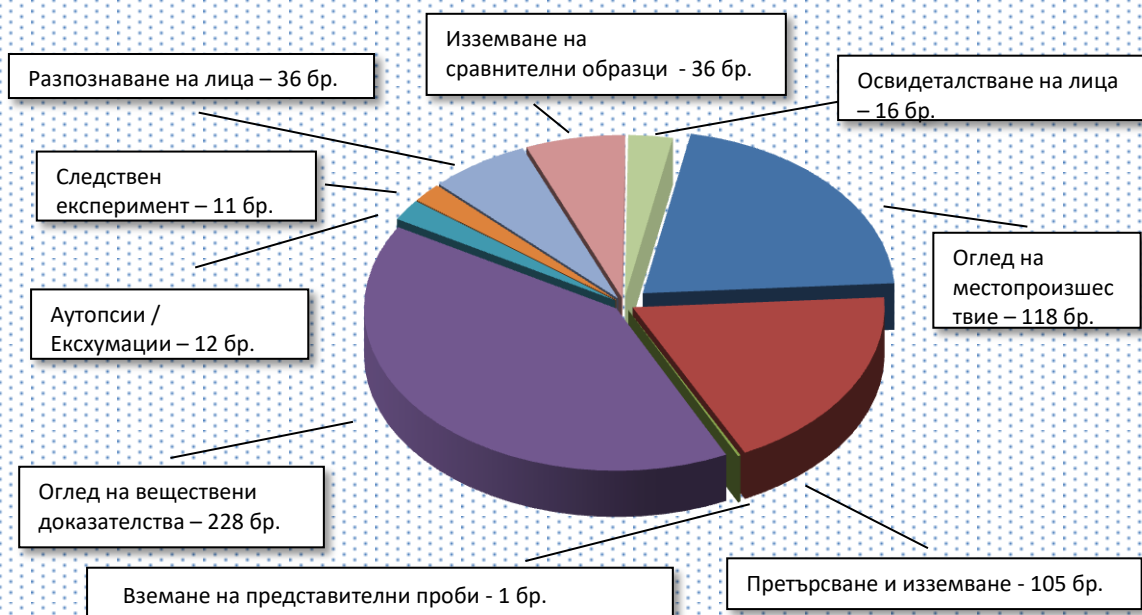
Участие в действия по разследването на служители от
отдел "Криминалистика", с работно място в НСлС
през 2022 г. по видове (общо 115 бр.)

Възложители на действия по разследването на служители от
отдел "Криминалистика", с работно място в НСлС през 2022 г.

Участие в действия по разследването на служители от отдел "Криминалистика" в НСлС с работно място в следствения отдел на СГП, СП, ОП - София, ОП - Бургас, ОП - Варна, ОП - В.Търново, ОП - Пловдив, ОП - Ст. Загора, ОП - Русе, ОП - Благоевград през 2022 г.

Участие в проведени действия по разследването на служители от отдел "Криминалистика" в НСлС с работно място следствения отдел в съответната окръжна прокуратура, СГП и СП през 2022 г. (по отдели)

СЛЕДСТВЕН ОТДЕЛ	ДЕЙСТВИЯ ПО РАЗСЛЕДВАНЕТО
СО в ОП – Русе	101
СО в СГП	93
СО в ОП – Пловдив	87
СО в ОП – Велико Търново	67
СО в ОП – Варна	60
СО в ОП – София	48
СО в СП (закрита)	32
СО в ОП – Благоевград	29
СО в ОП – Стара Загора	22
СО в ОП – Бургас	18
ОБЩО:	557 бр.

От направения анализ за работата на експертите от отдел „Криминалистика“ в НСлС през 2022 г. се наблюдава тенденция на нарастване на броя на възложените експертизи спрямо предходни години. Наблюдава се лек спад в общия брой на участията на служителите от отдел „Криминалистика“ в НСлС в действията по разследването, но същевременно е налице увеличение на посетените претърсвания и изземвания и извършените огледи на веществени доказателства.

Техническа обезпеченост на отдел „Криминалистика“ и мобилните центрове за разследване

Служителите от отдел „Криминалистика“, с работно място в НСлС и с работно място в следствените отдели в съответните окръжни прокуратури, са обезпечени технически за посещаване на огледи на местопроизшествия със специализирано криминалистическо оборудване, лични предпазни средства и техника за откриване, фиксиране и изземване на биологични следи за ДНК анализ, дактилоскопни и трасиологични следи, определяне траектория на изстрел, маркировка, преносими компютри и принтери, автономно електрическо захранване, осветление, техническо оборудване и софтуери за извършване на експертизи.

Продължава процесът на техническо обезпечаване на отдел „Криминалистика“, както и поддържането и повишаването на професионалната квалификация на служителите от отдела като ключов фактор за подобряване на професионалните им умения и тяхното ефективно прилагане при използване на техниката и при участието им в действията по разследването.

Единна информационна система за противодействие на престъпността

В изпълнение на чл. 7 от Наредбата за Единната информационна система за противодействие на престъпността (ЕИСПП), прокуратурата чрез Националната следствена служба изгражда, поддържа и развива ядрото на ЕИСПП.

Организацията на заседанията на Междуведомствения съвет за методическо ръководство на ЕИСПП и съхраняването на документацията за дейността му се извършват от Националната следствена служба.

В изпълнение на задълженията по чл. 378, ал. 5 и чл. 379, ал. 3 от Закона за съдебната власт, централните компоненти на ведомствените автоматизирани информационни системи (ВАИС) на съдебната и изпълнителната власт, които обработват информация за събития и обекти и в цялост осъществяват единно информационно осигуряване на дейността по противодействие на престъпността, са свързани с ядрото на ЕИСПП и осигуряват информация за:

- ✓ досъдебните производства в Министерството на отбраната, чрез „Военно-полицейски регистър“;
- ✓ досъдебните производства, разследвани от следователи, чрез „Централизираната информационна система на следствените служби“ (ЦИССС);
- ✓ досъдебните производства и производствата по изпълнение на наказанията, в обхвата на дейността на прокуратурата, чрез „Унифицираната информационна система на ПРБ“;
- ✓ съдебните производства по наказателни производства, чрез деловодните системи на съдилищата („САС“, „АСУД“, „Декстро Груп“) и ЕИСС;
- ✓ съдебните производства по наказателни производства на Военно-апелативен съд чрез ЦИССС, съгласно подписано споразумение между НСлС и ВОАС;
- ✓ изпълнението на наказанията и задържаните лица, чрез информационна система „Изпълнение на наказанията“;
- ✓ досъдебните производства в Агенция „Митници“, чрез изнесени работни места към ЦИССС, съгласно подписано споразумение между НСлС и Агенция „Митници“;
- ✓ досъдебните производства в Министерството на вътрешните работи, чрез изнесени работни места към ЦИССС, съгласно подписано споразумение между ПРБ и МВР;
- ✓ досъдебните производства, разследвани от Европейската прокуратура, чрез „Централизираната информационна система на следствените служби“.

През 2022 г. е осигурена безпроблемна работа на техническата, системната и програмна инфраструктура на ядрото на ЕИСПП и по комуникационната схема, чрез участие в инсталации, конфигурации, поддържане на системен и приложен софтуер, сървъри на комуникационни пакети, подобряване сигурността и защитата на данни на системната, техническата и програмна инфраструктура на ЕИСПП, оказване на

технологична и системна помощ при взаимодействието на ВАИС с ядрото на ЕИСПП, анализ на възникнали проблеми и тяхното отстраняване.

Осигурена е безпроблемна работа на потребители с достъп до „ядрото“ на ЕИСПП – служители в Националния статистически институт, служители на МВР, съдебни служители от прокуратурите и съдилищата, служители от Главна дирекция „Охрана“ и Главна дирекция „Изпълнение на наказанията“ (арести, затвори и пробационни служби) към Министерство на правосъдието, служители от служба „Военна полиция“ към Министерство на отбраната, Национална комисия за борба с трафика на хора, както и на експерти от Комисия за противодействие на корупцията и за отнемане на незаконно придобито имущество.

Осигурена е безпроблемна работа на потребители с достъп до ЦИССС – разследващи полицаи и служители на МВР, разследващите митнически инспектори от агенция „Митници“, съдебните служители от следствените отдели в окръжните прокуратури и НСЛС и съдебни служители от Европейската прокуратура, чрез развитие и поддържане на системната и техническата инфраструктура и комуникационната схема на ЦИССС, и оказване на технологична, системна и техническа помощ.

В изпълнение на сключеното Споразумение за обмен на информация между ПРБ и МВР за използване на ЦИССС в МВР, както и Споразумението между агенция „Митници“ и НСЛС и през 2022 г. продължиха следните дейности:

- Поддържане, актуализиране и администриране на учебен сървър на системата ЦИССС и включването му в мрежата на Прокуратурата;
- Създаване на организационни мерки за провеждане на обучения в окръжните прокуратури на служители на ПРБ, агенция „Митници“ и МВР, при заявка от тяхна страна;
- Администриране на достъпите на съдебни служители, митнически инспектори, служители (разследващи полицаи) от всички структури на окръжните прокуратури, агенция „Митници“ и МВР в ЦИССС и ядрото на ЕИСПП;

Оказано е съдействие на експерти на „Информационно обслужване“ АД, разработчици на Единна информационна система на съдилищата (ЕИСС) по проект на Висш съдебен съвет, във връзка с интегрирането ѝ към ядрото на ЕИСПП и изчистване на несъответствия. Инсталирани, конфигурирани, администрирани и поддържани са новодоставени сторидж и сървъри, както и комуникационно оборудване за стартиране създаването на втори резервен център, който след изграждането ще се включи в инфраструктурата на ядрото на ЕИСПП и ЦИССС.

Оказване на съдействие, тестване и подготовка за пускане в реална експлоатация на модул към УИС на ПРБ, регистриращ събития по наказателните процеси, възникнали в следствените отдели.

Създаване, поддържане, администриране и актуализиране на необходимия брой ресурси за обучение и тестване както на ЕИСПП, така и на ЦИССС.

Обработени са 111 цифрови сертификата при стриктното спазване на технологията, необходима при извършване на уеб услуги към ядрото на ЕИСПП през входно-изходна точка във ВСС. Голяма част от потребители в справочен режим към ядрото на ЕИСПП при достъпа в системата, използват КЕП, издадени от доставчици на удостоверителни услуги в Република България. Оказана е технологична, системна и техническа помощ при издаване на нови, преиздаване на цифрови сертификати и използването на КЕП на потребители от ведомствата, както и ведомствени системи, с право на достъп до справочната дейност на ЕИСПП и извличането на структурирани данни от ядрото на ЕИСПП от страна на ПРБ, съдилищата, КПКОНПИ, НСИ, НКБТХ и ГД „Изпълнение на наказанията“.

Поддържана, актуализирана и администрирана е тестовата инфраструктура на ядрото на ЕИСПП, централната комуникационна компонента между ядрото и тестови ведомствени автоматизирани информационни системи и тестова инфраструктура на ЦИССС, което значително подпомага фиксиране на неочаквани грешки/дефекти в софтуерите и тестване на отстраняването им преди въвеждане в експлоатационна

инфраструктура. С изградената тестова инфраструктура се провеждат пилотни интегрирания на нови и надграждани информационни системи, преди включването им в реална експлоатация към ядрото на ЕИСПП.

През отчетния период експерти от отдел ЕИСПП и от дружеството, изпълняващо договори за извънгаранционна поддръжка, са участвали в подобряване и надграждане на софтуерите на ядрото на ЕИСПП/ЦИССС при изпълнение на 26 (двадесет и шест) приемо-предавателни протокола по Договор № 100/25.10.2021 г. и 7 (седем) приемо-предавателни протокола по Договор № 38/08.06.2022 г. (с начало на изпълнение 25.10.2022 г.) Приложени са промени (фиксове, ъпдейти, конфигурации и нови версии на приложния софтуер) върху експлоатационната среда на ядрото на ЕИСПП, в подсистема „Регистрация“ – 15, в подсистема „Справки“ – 14.

Приложени са промени (фиксове, ъпдейти, конфигурации и нови версии на приложния софтуер) върху експлоатационната среда на ЦИССС в подсистема „Регистрация“ – 16, в подсистема „Справки“ – 14.

Приложени са промени (фиксове, ъпдейти, конфигурации и нови версии на приложния софтуер) върху тестовите среди на:

- ✓ ядрото на ЕИСПП в подсистема „Регистрация“ и „Справки“ – 31;
- ✓ централната компонента на ЦИССС в подсистема „Регистрация“ – 22 и в подсистема „Справки“ – 19.

Към настоящия момент се изпълнява Договор № 61/16.08.2022 г. за „Доработка на софтуера на ядрото на ЕИСПП и ЦИССС“ със срок на изпълнение до 16 април 2023 г.

Обработени са всички заявки за създаване и актуализиране на 78 потребителски достъпа и 165 автоматизирани работни места (АРМ) за работа с ядрото на ЕИСПП от страна на ВАИС, а за потребители с право на достъп, съгласно чл. 384 от ЗСВ, са обработени 3 148 броя и 434 АРМ за работа с ЦИССС. Във връзка с ежегодното удължаване правата на достъпи на потребители и АРМ са актуализирани за ЕИСПП 403 потребителски достъпа и 125 АРМ конфигурации, както и за ЦИССС – 2 712 потребителски достъпа и 447 АРМ конфигурации.

Автоматично са актуализирани 62 345 физически лица, посредством връзката на ядрото на ЕИСПП с Национална база данни „Население“.

Поради възникнали промени в законодателството или по заявка на органи и институции участващи в ЕИСПП, са обновени 158 стандарти на системата.

Дефинирани и изготвяни са спецификации към разработчика на ядрото на ЕИСПП и ЦИССС, за корекции на съществуващи справки, по заявки на потребителите на справочната система на ЕИСПП. Дефинирани са заявки към разработчика на ядрото на ЕИСПП за оптимизиране базите данни след внедряване новия софтуер на ядрото на ЕИСПП и на новия софтуер на ЦИССС за регистрация на събития и обекти по наказателния процес – по отношение на повишаване качеството, количеството и пълнотата на регистрираната информация по наказателните процеси от всички фази в ядрото на ЕИСПП.

По стандартите на ЕИСПП през 2022 година са регистрирани общо 1 078 934 броя събития по наказателния процес.

Заявени и изпълнени автоматично са 522 633 броя технологични справки (уеб-услуги). За сравнение през 2021 г. са били изпълнени 454 721 бр. технологични справки (уеб-услуги), а през 2020 г. – 366 384 бр.

Унифицирана информационна система на ПРБ

Считано от 04.01.2022 г., в Националната следствена служба е внедрена УИС на ПРБ за осъществяване на деловодната дейност и документооборота в НСлС.

Съгласно заповед на директора на НСлС, следователите от НСлС попълват в УИС всички актове и действия (по бройми/количествени показатели) по разследваните от тях досъдебни производства, молби за правна помощ и европейски заповеди за разследване, съгласно Правилата за измерване на натовареността на прокуратурите и на индивидуалната натовареност на всеки прокурор и следовател, одобрени с решение на ВСС по Протокол № 60 от 11.12.2014 г., т. 39, както и приетите за тестово прилагане с

решение на ПК на ВСС по Протокол № 41/18.12.2019 г. Правила за измерване на натовареността на прокуратурите и на индивидуалната натовареност на всеки прокурор и следовател.

Централизирана информационна система на следствените служби (ЦИСС)

През 2004 г. в Националната следствена служба и окръжните следствени отдели в окръжните прокуратури (бивши окръжни следствени служби) е въведена в експлоатация автоматизирана информационна система „Централизирана информационна система на следствените служби“ (ЦИССС). В ЦИССС се събира, обработва, систематизира, анализира и предоставя по предназначение информация за досъдебни производства и молби за международна правна помощ, разследвани от следователи от НСлС и следствените отдели в окръжните прокуратури в страната.

В технологичния обхват на ЦИССС се включват събития и обекти по наказателния процес, които се регистрират въз основа на процесуални документи, постановявани от следователи, прокурори и съдии по наказателното производство от фазата на досъдебното производство и при приключване на наказателното производство, съгласно Инstrukция за организация и технология на работа с ЦИССС, както и получени по абонамент от ядрото на ЕИСПП.

С ЦИССС работят служители от отдел 05 „Аналитично-методически“ в НСлС – за въвеждане на технологични документи по досъдебни производства и молби за правна помощ, разследвани в НСлС, както и за изготвяне на статистически справки за НСлС и следствените отдели в прокуратурите в страната. Със системата работят и служители от служба „Документно обслужване“ – за изготвяне на удостоверителни документи по смисъла на чл. 45, ал. 1 от ПАПРБ, както и съдебни служители от следствените отдели в окръжните прокуратури в страната.

В НСлС се съхраняват литерни дела за досъдебните производства, разследвани от следователите в НСлС.

След внедряването на УИС на ПРБ в Националната следствена служба продължава въвеждането на данни в Централизираната информационна система на следствените служби (ЦИССС) по досъдебни производства, разследвани в НСлС, молби за правна помощ и европейски заповеди за разследване, изпълнявани в НСлС. Реализирането на обмен на информация с ядрото на Единната информационна система за противодействие на престъпността (ЕИСПП) продължава да се осъществява чрез ЦИССС, като идентичните събития, регистрирани в УИС на ПРБ, не се изпращат към ядрото на ЕИСПП.

РАЗДЕЛ IV

КОНСТАТАЦИИ И ИЗВОДИ ОТ АНАЛИЗА НА ЦИФРОВИТЕ ДАННИ ЗА РАБОТАТА НА СЛЕДОВАТЕЛИТЕ В НСлС

При анализ на цифровите показатели и постигнатите резултати се наблюдава устойчива тенденция на увеличаване броя на разследваните досъдебни производства в НСлС през 2022 г. спрямо предходните две години – 421 ДП, при 384 ДП за 2021 г. и 373 ДП за 2020 г.

Запазва се тенденцията за постигане на оптимално ниво на натовареност на следователите в НСлС при провеждане на разследване по дела с изключителна фактическа и правна сложност, такива със значим обществен интерес, както и провеждани при условията на взаимодействие с други институции и служби в областта на международното сътрудничество.

Запази се и установената практика през отчетния период по-големият брой ДП, възложени на НСлС, да са на основание чл. 194, ал. 2, пр. 2 от НПК (по разпореждане на

главния прокурор или на оправомощен от него заместник), за разлика от тези, които са разследвани на основание чл. 194, ал. 2, изр. 1 НПК (от пряката компетентност на НСлС).

По-голямата част от възлаганите за разследване досъдебни производства на следователи от НСлС не са новообразувани, а са превъзложени от други разследващи органи или следователи от следствените отдели в окръжните прокуратури, като разследването по някои от тях е било извършвано в значителен времеви период.

В значителната си част, възложените за разследване ДП са свързани с провеждането на голям брой действия по разследването и изискващи специфични знания не само в областта на наказателното право и европейското законодателство, но и в областта на най-новите и съвременни „IT“ технологии.

Очертава се тенденцията следователите от НСлС да са основни разследващи органи по българското национално право за провеждане на разследванията, осъществени по реда на чл. 28, §1 и §2 от Регламент 2017/1939 на Съвета за установяване на засилено сътрудничество за създаване на Европейска прокуратура. През изминалата година на НСлС бяха възложени 21 дела от компетентността на Европейската прокуратура.

Разследванията от компетентността на Европейската прокуратура се характеризират освен със сложността и спецификата на материята, така и със своята бързина и неотложност – по арг. чл. 28 §2 от Регламент (ЕС) 2017/1939 на Съвета.

През отчетния период има и ясно изразен ръст на увеличаване на възлаганите на НСлС досъдебни производства, свързани с престъпления против финансовата, данъчната и осигурителната системи, общо 36 % от разследваните досъдебни производства.

През 2022 г. на следователи от НСлС бяха превъзложени досъдебни производства, които до 27.07.2022 г. бяха от изключителната компетентност на следствения отдел при Специализираната прокуратура (закрита).

Възлагането на новообразуваните дела за отчетния период и превъзлагането от други ведомства не е обусловено от значителни законодателни промени относно компетентността на НСлС (с изключение на разпоредбата на чл. 194а НПК, в сила от 28.07.2022 г.), а е извършено при действащата законодателна уредба.

Тенденцията към увеличаване броя на досъдебните производства, възлагани за разследване на следователи от НСлС, доведе до оптимизиране на натовареността на следователите от НСлС и създаване на предпоставки за максимално използване на техния професионален опит и умения.

НСлС разполага с капацитет за извършване на изключително интензивни и ритмични действия по разследването. Налице е добра комуникация между следователите в отделите и ресорните заместник-директори, което спомага за ефективната работа на създадените екипи по делата и добър микроклимат в службата.

Изключването на определен брой следователи от случайно разпределение на ДП и ММПП, (поради участие в конкурсни комисии по обявени от ВСС конкурси за периоди, в повечето случаи по-дълги от 6 месеца; като членове на КАК при Прокурорската колегия на ВСС и като постоянни преподаватели в НИП) не се отрази на ефективността на дейността на НСлС, въпреки че това доведе до редуциране на броя на следователите, които реално са работили през отчетния период. Поради тази причина, а също и поради увеличавания брой на разследваните ДП и ММПП, бяха командирани следователи от следствените отдели в страната.

Отчита се активност, последователност и ритмичност при извършване на разследванията от всички следователи в отделите и се полагат необходимите усилия за срочно приключване на възложените им разследвания.

Разследването е ефективно, когато е адекватно, задълбочено, безпристрастно, проведено със старание, бързина, разумна експедитивност и достъпно до пострадалия. Ето защо за ускоряване на работата по обемни и сложни от фактическа и правна страна досъдебни производства са сформирани съвместни разследващи екипи с участието на следователи от различни отдели в НСлС.

Всички провеждани разследвания в НСлС са с фактическа и правна сложност, изискващи задълбочена и аналитична работа за успешното им приключване.

От анализа на дейността на следователите се очертават няколко причини, които оказват влияние върху срочността на приключване на досъдебните производства: спецификата на самия предмет на възложените разследвания, дългият период, който е изминал от образуването на ДП до превъзлагането му за разследване в НСлС, големият обем на доказателствения материал, сложността, спецификата и комплексният характер на експертизите, изискващи ангажирането на значителен технически и софтуерен ресурс.

Приключването на повечето досъдебни производства е обусловено и от получаване на заключенията по назначените експертизи, които обективно не могат да бъдат изготвени в рамките на първоначално определените срокове. Като причини могат да бъдат посочени: ангажираността на вещите лица с определена квалификация, липсата на достатъчно експерти в конкретна област. Например, на фона на увеличаване на престъпленията в областта на транспорта, е налице недостиг на автотехнически експерти. При съдебните лекари положението е аналогично. Нараства и необходимостта от експерти във финансово-икономическата област.

Някои от провежданите разследвания в НСлС са за извършени престъпления в чужбина. Разследването във всички тези производства е обвързано със събиране на информация със съдействието на български и чужди компетентни служби (МВР, ДМОС, Интерпол и др.), като в повечето случаи се налага и изготвяне на предложение за изпращане на молби за правна помощ. Следва да бъде отчетено и доброто ни взаимодействие с посочените институции. В значителна част от тези случаи, приключването на разследването е обусловено именно от получаването на отговор на изпратените молби за правна помощ. В повечето от случаите при спрените ДП се очаква изпълнение на молба за международна правна помощ или Европейска заповед за разследване.

През изминалата година се създаде добра професионална комуникация с неправителствени организации (напр. „Европейския център за транспортни политики“ и „Института за пътна безопасност“).

Националната следствена служба е определена за орган за изпълнение на задълженията на Република България по чл. 14 и чл.15 от Директива (ЕС) 2019/713 на Европейския парламент и на Съвета от 17 април 2019 година за борба с измамите и подправянето на непарични платежни средства и за замяна на Рамково решение 2001/413/ПВР на Съвета (Директива 2019/713 на Европейския парламент и на Съвета), което се отнася до всички разследвания, свързани с криптовалюти.

Отдел „Оперативен дежурен център“ в НСлС е определен като национално звено за контакт във връзка с обмен на информация по смисъла на чл. 14 от Директива 2019/713 на Европейския парламент и Съвета.

Националната следствена служба е определена като точка за контакт за защита и подпомагане на жертвите на тероризма съгласно Стратегията на ЕС за правата на пострадалите.

През 2022 г. бяха организирани обучителни програми за повишаване на квалификацията на следователите, характеризиращи се с разнообразен предмет и насоченост, напр. семинари „Противодействие на интернет престъпността и прането на пари“ и „Разследване и съдебно преследване на тежки международни престъпления“; обучение на тема „Киберпрестъпления“; обучение на тема „Разследване и преследване на корупцията“; Конференция относно организираната престъпност и Европейските фондове за възстановяване и др.

На базата на разследваните и приключени през 2022 г. досъдебни производства в НСлС може да се направи извод, че няма проблеми от материално и процесуално естество, които да водят до неспособност да се осигури ефективно наказателно преследване в рамките на провежданите разследвания.

Приоритети в дейността на НСлС през 2023 г.

С оглед констатираните положителни резултати през отчетната година, като основен приоритет следва да се изведе запазване на добрите практики и надграждане на

постигнатите добри резултати, както и създаване на условия за максимално използване на капацитета на следователите.

Повишаване ефективността на разследването, в т.ч. и чрез оптимално оползотворяване на екипния принцип на работа по досъдебни производства с особена фактическа и правна сложност, включително и чрез създаване на съвместни екипи със следователи от следствените отдели в страната.

Активна работа за преодоляване на субективните фактори, водещи до забавяне на делата, вкл. чрез повишаване нивото на професионална мотивация.

Провеждане на периодични работни срещи с прокурори по конкретни досъдебни производства и насърчаване на екипната работа.

Повишаване на професионалната квалификация на следователите чрез подходящи организационни формати и тематични обучения.

Поддържане на създадената добра организация за планиране и ефективно провеждане на действия по разследването на територията на цялата страна.

Запазване и утвърждаване на ролята на НСлС като водеща структура и стратегически партньор във взаимодействието с други институции и служби в областта на международното сътрудничество.